

แผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด **กาฬสินธุ์**

พ.ศ.2566-2570

(ฉบับทบทวน)

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมีภาคการเกษตรเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาภาคเกษตรต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎกติกาการค้าใหม่ของโลก การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ปัญหาภายในประเทศการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจหลักมาจากภาคเกษตรกรรม โดยมีพื้นที่ทำการเกษตร ๒.๘๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒๖ ของพื้นที่ทั้งหมด มีพื้นที่ชลประทาน ๓๔๙,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๔ ของพื้นที่ทำการเกษตร มีครัวเรือนที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๗๒,๕๗๗ ครัวเรือน มีสินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน และยางพารา มีผลผลิตทั้งหมดรวมจังหวัดด้านการเกษตรปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๓,๓๕๒ ล้านบาท และรายได้ต่อหัวประชากร ๗๓,๔๐๔ บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ ๖๗ ของประเทศ มีจำนวนคนจน ๑๑,๙๘๙ ครัวเรือน ส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร แม้ว่าจังหวัดกาฬสินธุ์จะมีศักยภาพด้านการเกษตร แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาความยากจนและหนี้สินที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ปัญหารายได้เกษตรกร ฯลฯ ดังนั้นคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และเสนอจัดทำคำของบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๒๗
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๕๔
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์	๕๗
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๖๐
ภาคผนวก	

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ นโยบายเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมีศักยภาพการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งน่านโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดย

มุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ “**ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). **ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)**.

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)**.

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตร ชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มี

รายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุปใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

(หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงาน คุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาค อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงที การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลัก ไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลาย หน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะ หุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการ ท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้าง การท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคม และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ประเด็นการพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความรู้ ภูมิปัญญา และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกรรรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนารวม ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อเอื้อแม่ (Nurture) ภายใต้กลไกจุดภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วย การจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ พันธุ์ทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระดมจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้เพื่อการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุ๊กตา เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจ

หมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีซในโรงงานอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิต และการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขาวิทยาศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรชั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพีซ

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาใช้บริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสีย ระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์ วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบ ด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไก การกำหนดราคารับรอง การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพีซ ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรม ให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมผู้ใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริการที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นแนวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

๒.๗ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^๗

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา
๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
๕. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน
๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๒ ผลผลิตทางการเกษตร มีมูลค่า ๓๐๘,๕๗๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๓ ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมและใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐.๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๖๓.๘๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีพื้นที่ฟาร์มขนาดเล็กประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๒.๐ ๑๒.๓ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒ ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ

๓. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๖๒ พื้นที่ชลประทานประมาณ ๗.๙ ล้านไร่ และมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๒.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๙ ๓๑.๓ และ ๑๙.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค ตามลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๑๒.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้น้ำท่วมพืชผลเสียหาย

๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

^๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดย คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อ พัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบาย เร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบัน พระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและ ความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ การรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และ นโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการ ดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบ เศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไข ปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไข ปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการ ประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. นโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วย ยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ นโยบาย ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) นโยบายตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสาน ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่ง ประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความ หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อ สร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาด ชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการ บูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

ขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรกรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) นโยบายด้านเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) นโยบาย ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้

โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มนวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) นโยบายการบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) นโยบายเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทยให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ การกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal) ประกอบด้วย

๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง

๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ

๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง

๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตาม การบริหารแผนงาน และงบประมาณของกระทรวง

๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา

๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่

๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

๒.๑๑ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ในห้วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางของการพัฒนาจังหวัด ภายใต้ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพ บริบทของการพัฒนาที่ผ่านมาและในอนาคต รวมทั้งสภาพของปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

“มั่งคั่งด้วยเกษตรปลอดภัย ท่องเที่ยววิถีใหม่ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูลอ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ประชาชนในจังหวัดกาฬสินธุ์มีรายได้สูงขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มสูงขึ้น	ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปีเพิ่มสูงขึ้น	๗๓,๕๘๗ ^๗ บาท/คน/ปี	ร้อยละ ๓ ๘๒,๗๘๕	ร้อยละ ๓ ๘๕,๒๖๙	ร้อยละ ๓ ๘๗,๒๘๗	ร้อยละ ๓ ๘๙,๙๐๖	ร้อยละ ๓ ๙๒,๖๐๓
ประชาชนในจังหวัดกาฬสินธุ์มีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (สัดส่วนคนจน)	ร้อยละ ๒๐.๒๑ ^๘	ร้อยละ ๔.๕๗	ร้อยละ ๔.๕๒	๐	๐	๐.๐๐๙

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา รวม ๔ ประเด็นการพัฒนา รายละเอียด ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๑) เป้าประสงค์

๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและรายได้ภาคการเกษตรของจังหวัด

๑.๒ เพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารปลอดภัยของจังหวัด

โครงการในประเด็นการพัฒนา

๑.โครงการพัฒนาข้าวอินทรีย์ครบวงจรสู่ BCG

๒.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอุตสาหกรรมเกษตร

๓.โครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต สู่ BCG

๕.โครงการผลิตสินค้าประมงปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๖.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ

๗.โครงการยกระดับไก่พื้นเมืองผลิตเนื้อไก่คุณภาพพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกร

๘.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาครัวเรือนยากจน

^๗ GPP per capita ปี ๒๕๖๒ สศช.

^๘ ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี ๒๕๖๒ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑) เป้าประสงค์

- ๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและรายได้ภาคการเกษตรของจังหวัด
- ๑.๒ เพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารปลอดภัยของจังหวัด

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๖๙๐
รายได้ภาคการเกษตร ของจังหวัดเพิ่มขึ้น	ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดด้านการเกษตร เพิ่มขึ้น	๑๓,๕๕๒ ^๙ ล้านบาท	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๓

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรดั้งเดิมพัฒนาสู่เกษตรสมัยใหม่รองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

- CSF๑.๑ การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเป้าหมาย
- CSF๑.๒ การบริหารจัดการการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (Zoning)
- CSF๑.๓ การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและปรับปรุงดิน
- CSF๑.๔ การสร้างองค์ความรู้/ขีดความสามารถ/อาชีพให้เกษตรกร/แรงงาน

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การวิจัยและพัฒนาวิธีการผลิต แปรรูป การบรรจุ มาตรฐานการผลิต และความปลอดภัย ผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี ให้มีคุณภาพระดับสูง เพื่อการส่งออกและรองรับตลาดสมัยใหม่

- CSF ๒.๑ การวิจัยการผลิตแปรรูปคุณภาพสูง
- CSF ๒.๒ การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานและการรับรองคุณภาพ
- CSF ๒.๓ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์/การสร้างและพัฒนาแบรนด์
- CSF ๒.๔ ระบบเกษตรปลอดวัสดุเหลือใช้ (Zero Waste)
- CSF ๒.๕ การพัฒนาระบบคัดและบรรจุและตรวจสอบความปลอดภัย
- CSF ๒.๖ การเพิ่มผลิตภาพแรงงานเกษตร

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจ/สหกรณ์/ผู้ประกอบการใหม่ เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการและระบบบัญชี เพื่อดำเนินกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

- CSF๓.๑ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร
- CSF๓.๒ การสร้างองค์ความรู้/ขีดความสามารถ/อาชีพให้เกษตรกร/แรงงาน
- CSF๓.๓ การพัฒนาธุรกิจ ระบบบัญชี และการบริหารต้นทุน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการสินค้าเกษตร พัฒนาและเสริมประสิทธิภาพระบบกระจายสินค้า และการตลาดครบวงจร

- CSF ๔.๑ พัฒนาระบบสาธารณูปโภคด้านการขนส่งและกระจายสินค้า
- CSF ๔.๒ การพัฒนาธุรกิจการจัดการศูนย์กระจายสินค้า และการขนส่งสินค้า
- CSF ๔.๓ พัฒนาระบบห้องเย็น

^๙ GPP สาขาเกษตร ปี ๒๕๖๒ สศช.

CSF ๔.๔ การพัฒนาตลาดกลางสินค้าพัฒนาระบบค้าส่งเชื่อมโยงโดยตรงกับผู้ซื้อ และการตลาดสมัยใหม่

CSF ๔.๕ การวิเคราะห์สินค้าและความต้องการของตลาด (Intelligence) การกระตุ้นการบริโภคและการประชาสัมพันธ์

CSF ๔.๗ จุดจำหน่ายสินค้า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับคุณภาพและรายได้ด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมการค้า การลงทุน และอุตสาหกรรมอาหารปลอดภัย

๑) เป้าประสงค์

๑.๑ ยกระดับคุณภาพและเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

๑.๒ เพิ่มรายได้ผลิตภัณฑ์ OTOP

โครงการในประเด็นการพัฒนา

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงโครงข่ายถนนสายหลัก
๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์
๓. จัดเก็บข้อมูลและประเมินผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาฬสินธุ์ (GPP)
๔. พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าและช่องทางการตลาด
๕. ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ SME/Startup ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

๑. เส้นทางท่องเที่ยวทวารวดี เนื้อเรื่องเกี่ยวกับนางฟ้าหยาด Landmark กาฬสินธุ์
๒. เส้นทางไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี
๓. เส้นทางแพรวากาฬสินธุ์
๔. เส้นทางผักปลอดสารอาหารปลอดภัย
๕. เส้นทางตามรอยเท้าพ่อ

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ยกระดับคุณภาพและเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	รายได้จากการท่องเที่ยว	๑,๐๘๗.๘๗ ^{๑๐} ล้านบาท	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓
	เพิ่มขึ้น		๑,๓๓๘.๐๘	๑,๖๔๕.๘๔	๒,๐๒๔.๓๘	๒,๔๘๙.๙๙	๓,๐๖๒.๖๘
เพิ่มรายได้ผลิตภัณฑ์ OTOP	รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOPเพิ่มขึ้น	๓,๙๘๐.๔๙ ^{๑๑} ล้านบาท	-	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๒๓
				๔,๘๙๖.๐๐	๖,๐๒๒.๐๘	๗,๔๐๗.๑๖	๙,๑๑๐.๘๑

^{๑๐}รายได้จากกรมการท่องเที่ยว ปี ๒๕๖๐

^{๑๑}รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ระบบศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อการบริหารจัดเก็บและใช้ประโยชน์ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๖๑

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวหลัก ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้าทางการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ และยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

CSF๑.๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว

CSF๑.๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากร/ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานมัคคุเทศก์/ผู้นำเที่ยว

CSF๑.๓ พัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยวและบริการพัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ไฟฟ้าการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนการจัดการปัญหาจากการท่องเที่ยว เช่น สิ่งปฏิกูล ขยะและมลภาวะ

CSF๑.๔ พัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมความสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว

CSF๑.๕ พัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยวการรับรองมาตรฐานที่พักและ โรงแรมพัฒนามาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับการท่องเที่ยวพัฒนามาตรฐานสินค้าของฝากและของที่ระลึก และพัฒนามาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว

CSF ๑.๖ พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์การตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพการยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

CSF ๑.๗ การบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาจังหวัดการยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยสิ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี ให้มีคุณภาพระดับสูงเพื่อการส่งออก และรองรับตลาดสมัยใหม่

CSF ๒.๑ การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการผลิตพัฒนาบรรจุภัณฑ์

CSF ๒.๒ การให้การรับรองมาตรฐาน

CSF ๒.๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และทำให้ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาธุรกิจ ระบบบัญชี และการบริหารต้นทุน

CSF ๒.๔ พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์ การทำการตลาดสินค้า OTOP คุณภาพในตลาดสมัยใหม่ การยกระดับภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการลงทุนและอุตสาหกรรมด้านการเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๓.๑ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ ที่เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของจังหวัด

CSF ๓.๒ ส่งเสริมและการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมอาหารปลอดภัย

CSF ๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนและการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SME

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าประสงค์

๑.๑ เพิ่มพื้นที่การกระจายน้ำเพื่อการเกษตร

๑.๒ ปริมาณขยะต้นทางลดลงและได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๓ คุณภาพของแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพดี

๑.๔ เพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

โครงการในประเด็นการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่การกระจายน้ำ
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้
๓. อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดกาฬสินธุ์
๔. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Kalasin Zero Waste)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูลอ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
เพิ่มพื้นที่การกระจายน้ำเพื่อการเกษตร	พื้นที่เกษตรนอกที่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้น	บ่อบาดาลเพื่อ ^{๑๒} การเกษตร ๕๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่	๓,๐๐๐ ไร่	๓,๐๐๐ ไร่	๓,๐๐๐ ไร่
ปริมาณขยะต้นทางลดลงและได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการ	ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	ร้อยละ ๗๒ ^{๑๓}	ร้อยละ ๗๖	ร้อยละ ๗๙	ร้อยละ ๘๒	ร้อยละ ๘๕
คุณภาพของแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพดีขึ้น	ระดับคุณภาพแหล่งน้ำที่ดีขึ้นค่าคะแนนดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน	ปริมาณขยะติดเชื้อของโรงพยาบาล ๑๘ แห่ง รพ. สต.๑๕๖แห่งรวมทั้งปี ๔๑๐,๘๒๖.๒กก.เฉลี่ย ๑,๘๖๕.๔ กก.ต่อเดือน	ร้อยละ ๗๘	ร้อยละ ๘๑	ร้อยละ ๘๔	ร้อยละ ๘๗
เพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	พื้นที่สีเขียวในจังหวัดเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๑๐ ^{๑๔}	๕,๐๐๐ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่กระจายน้ำรองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

- CSF ๑.๑ เพิ่มพื้นที่กระจายน้ำเพื่อรองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย
- CSF ๑.๒ พัฒนาระบบน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรเพื่อรองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย
- CSF ๑.๓ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและเกษตรปลอดภัย

^{๑๒} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑ โดย ๑ ไร่ มีพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์ ๕๐ ไร่

^{๑๓} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

^{๑๔} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

^{๑๕} ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดิน และส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในทุกภาคส่วน

CSF ๒.๑ พัฒนาคุณภาพดินให้มีความเหมาะสมต่อกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย

CSF ๒.๒ เพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการขยะที่เหมาะสม และสร้างวินัยของคนสู่การจัดการที่ยั่งยืน

CSF ๓.๑ ลดขยะอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

CSF ๓.๒ ลดขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาทุนมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างสังคมที่มีความมั่นคงและสงบสุข

๑) เป้าประสงค์

๑.๑ ประชากรของจังหวัดได้รับการพัฒนาทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย

๑.๒ ประชากรของจังหวัดเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๑.๓ ประชาชนมีความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวอย่างโครงการสำคัญ

๑. โครงการสวัสดิการระดับชุมชน
๒. โครงการส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๓. โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๔. โครงการส่งเสริมการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนประเภทอาชีวศึกษา

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. ประชากรของจังหวัดได้รับการพัฒนาทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย	๑. ร้อยละของอำเภอที่ดำเนินงานตามแนวทางคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	๔๒.๖๐ ^{๑๖}	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐
	๒. ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-Net) ภาพรวมจังหวัดกาฬสินธุ์สูงขึ้น	๒๘.๘๓ ^{๑๗}	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๙	ร้อยละ ๑๒ (๒๖.๖๗ ม.๓ ๓๓.๑๙ ม.๖ ๓๐.๖๘)	ร้อยละ ๑๕	ร้อยละ ๑๗
	๓. สัดส่วนผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าเรียนต่อ สายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ	๓๔/๖๖	๓๕/๖๕	๔๐/๖๐	๔๒/๕๘	๔๕/๕๕	๕๐/๕๐
๔. ผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	ร้อยละเพิ่มขึ้นของ ๗๙,๔๗๑	ร้อยละเพิ่มขึ้นของ ๙๐,๙๘	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๗
			๙๐,๙๘	๙๗,๓๕	๑๐๔,๑	๑๑๑,๔	๑๑๙,๒

^{๑๖} ฐานข้อมูลกลางกระทรวงสาธารณสุข (HDC : Health Data Center)

^{๑๗} ข้อมูลจากสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(สทศ.)

ข้อมูลจากระบบสารสนเทศสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	ฐานข้อมูล อ้างอิง	ค่าเป้าหมาย (Target)				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
		บาท/คน/ ปี)	๖	๕	๗๐	๖๒	๖๔
๒. ประชาชน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๕. ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ^{๑๘} ๔๙.๐๒	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	๖. ร้อยละ อปท. และภาคีเครือข่าย มีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุได้ตามองค์ประกอบ	ร้อยละ ๘๒.๖๖ ^{๑๙}	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	๗. ร้อยละ ของฐาน ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ (ภาพรวม)	๙๒.๓๗ ^{๒๐} ร้อยละคดีที่จับกุมได้ต่อคดีที่ได้รับแจ้ง			๙๒.๔๗	๙๒.๕๗	๙๒.๖๗
	๘. อัตราการตายจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนต่อประชากรแสนคน	อัตรา ๒๔.๒๗ ^{๒๑}	อัตรา	อัตรา	อัตรา	อัตรา	อัตรา
	๙. อัตราการตายของเด็ก ๐-๑๕ ปี จากการจมน้ำ ต่อประชากรเด็กแสนคน	อัตรา ๙.๘๘ ^{๒๒} ต่อแสน	อัตรา	ไม่เกิน อัตรา ๗	ไม่เกิน อัตรา ๖	ไม่เกิน อัตรา ๕	ไม่เกิน อัตรา ๔
๑๐. ร้อยละของหมู่บ้านสีแดงที่ลดลง	ร้อยละ(รอป้องกันจังหวัด)	ไม่เกินร้อยละ	ไม่เกินร้อยละ	ไม่เกินร้อยละ	ไม่เกินร้อยละ	ไม่เกินร้อยละ	
๓. ประชากรของจังหวัดเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๑๑. ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมได้รับความช่วยเหลือและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น	๖๖๐ คน ^{๒๓}				ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
	๑๒. อัตราของผู้กระทำผิดที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน ๑ ปี	ร้อยละ ๘.๕	ไม่เกินร้อยละ ๒๐	ไม่เกินร้อยละ ๑๕	ไม่เกินร้อยละ ๑๐	ไม่เกินร้อยละ ๖	ไม่เกินร้อยละ ๕
	๑๓. คริวเรือนยาจนโครงการกาศสินธุ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง หลุดพ้นความยากจน พึ่งตนเองได้	โครงการเริ่มใหม่ ยังไม่มีข้อมูล ^{๒๔}				ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๐

^{๑๘} ฐานข้อมูลกลางกระทรวงสาธารณสุข (HDC : Health Data Center)

^{๑๙} ข้อมูล สنج.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกาฬสินธุ์

^{๒๐} ข้อมูลจากระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

^{๒๑} ข้อมูลจากระบบ benchmark กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๕๙

^{๒๒} ข้อมูลจากระบบ benchmark กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๕๙

^{๒๓} ข้อมูลจากสำนักงานยุติธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๑

^{๒๔} ศูนย์อำนวยการโครงการกาศสินธุ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง จังหวัดกาฬสินธุ์ โปรแกรม Profile

๓) แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สนับสนุนความเข้มแข็งของการใช้กลไก พขอ. ในการบูรณาการงานเชิงพื้นที่

CSF ๑.๑ ส่งเสริมให้คณะกรรมการพัฒนา พขอ. ตามแนวทาง พขอ. คุณภาพ

CSF ๑.๒ บูรณาการความร่วมมือ พัฒนาเด็กให้เป็นเด็กดี มีพัฒนาสมวัย

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาทุนมนุษย์ ช่วงวัยปฐมวัย วันรุ่น วัยเรียน

CSF๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนาศึกษาในทุกช่วงวัย

CSF๒.๒ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

CSF ๒.๓ ส่งเสริมการจัดการสอนอาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

CSF ๒.๔ ส่งเสริมการสร้างกลไกกระบวนการแนะแนวงานอาชีพในสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาทุนมนุษย์ ช่วงวัยทำงาน

CSF ๓.๑ พัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน และนอกพื้นที่

CSF ๓.๒ ส่งเสริมประชาชนวัยทำงานกลุ่มเป้าหมาย ให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาทุนมนุษย์ ช่วงวัยผู้สูงอายุ

CSF ๔.๑ ยกระดับดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ

แนวทางการพัฒนาที่ ๕ การรักษาความสงบเรียบร้อยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (น้ำท่วม/น้ำแล้ง)

CSF ๕.๑ ป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

CSF ๕.๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

CSF ๕.๓ พัฒนาเทคโนโลยีในการเฝ้าระวังภัยพิบัติ

CSF ๕.๔ ส่งเสริมให้ อปท. มีการดำเนินการป้องกันเด็ก ๐-๑๕ ปี จากการจมน้ำ

แนวทางการพัฒนาที่ ๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

CSF ๖.๑ ยกระดับยุทธการฟ้าแดดสงยาง

CSF ๖.๒ เร่งรัดดำเนินงานตามมาตรการหมู่บ้านสีขาว

แนวทางการพัฒนาที่ ๗ ป้องกันและแก้ไขปัญหายา การค้ามนุษย์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ

CSF ๗.๑ ส่งเสริมและป้องกันการค้ามนุษย์

CSF ๗.๒ ให้ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนาที่ ๘ การลดความเหลื่อมล้ำด้านสังคม การบริการด้านสุขภาพ และการเข้าถึง

กระบวนการยุติธรรมสร้างความมั่นคงของมนุษย์

CSF ๘.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

CSF ๘.๒ ส่งเสริมการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

CSF ๘.๓ เร่งรัดดำเนินการยกระดับคนจนขั้นพื้นฐาน ตามโครงการกาฬสินธุ์ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

แนวทางการพัฒนาที่ ๙ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

CSF ๙.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

หมายเหตุ : CSF คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และอยู่ตอนกลางของภาค อยู่ระหว่าง เส้นรุ้งที่ ๑๖-๑๗ องศาเหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ ๑๐๓-๑๐๔ องศาตะวันออก ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ ๕๑๙ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๖,๙๔๖.๗๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔.๓ ล้านไร่

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดจังหวัดสกลนคร	และ	จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดร้อยเอ็ด	และ	จังหวัดมุกดาหาร
ทิศใต้	ติดจังหวัดร้อยเอ็ด	และ	จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดมหาสารคาม	และ	จังหวัดขอนแก่น

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

จังหวัดกาฬสินธุ์มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑. ลักษณะพื้นที่ตอนบน ได้แก่ บริเวณอำเภอดำเนินดิน อำเภอดำเนินดิน อำเภอดำเนินดิน อำเภอดำเนินดิน อำเภอดำเนินดิน ซึ่งเป็นบริเวณแนวเทือกเขาภูพาน มีภูเขาสลับซับซ้อน และมีที่ราบในบริเวณระหว่างหุบเขาสลับกับป่าทึบ ได้แก่ ป่าดงมูล และป่าดงแม่แฝด บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหล่อเลี้ยงจังหวัดกาฬสินธุ์ที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำปาว และลำน้ำพาน มีเขื่อนลำปาวเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง

๒. ลักษณะพื้นที่ตอนกลาง ได้แก่ บริเวณอำเภอหนองกุ้งศรี อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนามน อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอห้วยเม็ก ลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเขาสลับกับป่าโปร่งและทุ่งราบ

๓. ลักษณะพื้นที่ตอนล่าง ได้แก่ บริเวณอำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอร่องคำ อำเภอกมลาไสยอำเภอดอนจาน และอำเภอฆ้องชัยลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นบริเวณที่รับน้ำชลประทาน จากโครงการชลประทานลำปาว และมีลำน้ำชี ลำน้ำพาน ลำห้วย บึง และ หนองน้ำทั่วไป

๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

จากการตรวจสอบสภาพดินของจังหวัดกาฬสินธุ์แบ่งดินตามลักษณะพื้นที่ที่เกิดและศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

๑.ดินที่เกิดในที่ราบน้ำท่วมถึง แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือดินที่เกิดตามสันริมฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ ดินชุดเชียงใหม่ มีลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลางเนื้อดินด้านบนเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลเข้ม หรือสีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลาง ถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าของ PH อยู่ระหว่าง ๖.๐ – ๖.๕ ส่วนดินชั้นล่างมีลักษณะเนื้อดินไม่แน่นอน อาจเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงหรือสีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ค่าของ PH ประมาณ ๖.๕ – ๗.๐ เหมาะสำหรับทำนาปลูกข้าว

๒.ดินที่เกิดในที่ราบต่ำของตะพักลำน้ำ จะพบในบริเวณพื้นที่ที่มีระดับดิน สูงกว่าดินพวกแรก ที่ว่ามาแล้วเล็กน้อย ซึ่งพอจะแยกออกเป็น ๔ พวกใหญ่ๆ ดังนี้

- ดินที่มีเนื้อดินลึก ได้แก่ ดินชุดร้อยเอ็ด ที่พบมากที่สุด ดินชนิดนี้มีลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายละเอียด หรือดินร่วนสีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ หรือกรดปานกลาง ค่าของ PH ประมาณ ๕ – ๖ ดินนี้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติทำให้ผลผลิตข้าวเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๒๐ – ๓๐ ถังต่อไร่

- ดินที่มีเนื้อดินตื้น ได้แก่ ชุดดินอัน ดินพิญ จะพบชั้นกรวดลูกรัง หรือชั้นศิลาแลงอยู่ตื้นประมาณ ๕๐ เซนติเมตร

- ดินที่เป็นทรายจัด ได้แก่ ดินชุดอุบลเป็นดินทรายร่วน ลึกเกิน ๘๐ เซนติเมตร

- ดินเค็ม ได้แก่ ดินชุดอุดร ในดินชุดนี้จะสังเกตเห็นง่ายในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือขาวๆ อยู่ที่

ผิวดินบนสภาพดินดังกล่าวเหมาะสำหรับทำไร่นาสวนผสมเศรษฐกิจพอเพียง

๓.ดินที่ดอน เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง และอ้อย อีกทั้งยังคงสภาพเป็นป่าธรรมชาติ ดินพวกนี้พบในพื้นที่ที่เรียกว่า ที่ราบของตะพักลำน้ำชั้นกลาง กับที่ราบของตะพักลำน้ำชั้นสูง มีลักษณะทั่วไปเป็นลุ่มๆ ดอนๆ แบบลูกคลื่น จะสังเกตได้ง่าย คือ อยู่สูงกว่าดินที่ใช้ทำนา

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

ภูมิอากาศโดยทั่วไปจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีอากาศร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว โดยเฉลี่ยแล้วในปีหนึ่งๆ มีฝนตกประมาณ ๑๐๕ วัน ฤดูฝนเริ่มประมาณระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ ๑,๔๖๓.๒ มิลลิเมตรต่อปี เดือนกันยายน เป็นเดือนที่ฝนตกมากที่สุด ประมาณ ๔๓๐.๖ มิลลิเมตร อุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน ๔๑.๙ องศาเซลเซียส ต่ำสุดในเดือนมกราคม ๑๖.๐ องศาเซลเซียส

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๕	๑,๐๓๔.๒
๒๕๕๖	๙๓๖
๒๕๕๗	๑,๕๖๐.๖
๒๕๕๘	๑,๑๐๕.๓
๒๕๕๙	๑,๒๑๕.๙๑
๒๕๖๐	๑,๒๐๙
๒๕๖๑	๑,๑๔๓.๘
๒๕๖๒	๑,๓๓๖.๓
๒๕๖๓	๑,๗๓๕
๒๕๖๔	๑,๑๐๙.๔
รวม	๑๒,๓๘๕.๕๑
เฉลี่ย ๑๐ ปี	๑,๒๓๘.๕๖

ที่มา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาวกาฬสินธุ์

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๙	๓๘.๔	๙.๙	๒๗.๑๕	๙๙	๒๒	๗๑
๒๕๖๐	๔๒.๓	๑๒.๕	๒๗.๕๕	๙๘	๓๐	๗๐
๒๕๖๑	๓๘.๕	๑๑.๖	๒๖.๖	๙๙	๒๒	๗๑
๒๕๖๒	๓๙.๖	๑๔	๒๗.๘๕	๙๙	๓๔	๗๒
๒๕๖๓	๔๑.๘	๑๐.๖	๒๗.๕	๙๙	๒๓	๗๒
๒๕๖๔	๓๙.๕	๙.๖	๒๗.๔	๑๐๐	๓๑	๗๘

ที่มา สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

ห้วยยาง ลำพาน และลำปาว ลำน้ำทั้ง ๓ สายนี้ มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณเทือกเขาภูพาน ไหลผ่านพื้นที่ ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าคันโท อำเภอกำแพง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอยางตลาด และอำเภอกมลาไสย ไหลไปบรรจบกับลำน้ำชีที่อำเภอร่องคำ

ลำน้ำยัง มีแหล่งกำเนิดจากเทือกเขาภูพานไหลผ่านอำเภอลำพาน อำเภอภูพาน อำเภอเมือง และอำเภอนามน แล้วไหลผ่านไปรวมกับแม่น้ำชีที่เขตอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำน้ำชี เป็นแม่น้ำสายสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนหนึ่งของลำน้ำชีไหลผ่านอำเภอกมลาไสย อำเภอยางตลาด อำเภอฆ้องชัย เป็นระยะทาง ๔๗ กิโลเมตร

ลำน้ำสายอื่นๆ เช่น ห้วยโพธิ์ ห้วยสีทัน และห้วยแกง อยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอดอนจาน ห้วยผึ้ง ห้วยผา และห้วยสะทต อยู่ในเขตอำเภอห้วยผึ้ง ลำน้ำจุมจัง อยู่ในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ ลำน้ำสายนาวี อยู่ในเขตอำเภอนาคู

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ๑๔ ป่า เนื้อที่ตามกฎกระทรวง ๑,๑๕๐,๐๕๙ ไร่ ยกพื้นที่ให้ สปก.๔๖๔,๕๕๐ ไร่ รายละเอียดของแต่ละพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รวบรวมไว้ดังตาราง

ตารางป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	เนื้อที่ตามกฎกระทรวง	เนื้อที่กรมอุทยานฯ ช้อนทับ	เนื้อที่ สปก.	คงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
๑	ป่าแก้งกะอาม	๘๘,๕๖๒	๕๒,๒๐๙	๘,๗๕๑	๒๗,๖๐๒
๒	ป่าโคกกลางหมื่น	๑๔,๙๑๘	-	๑๔,๙๑๘	-
๓	ป่าดงด่านแย้	๗๖,๖๒๙	๑๙,๒๖๓	๑๑,๖๐๐	๔๕,๗๖๖
๔	ป่าดงนามน	๑๒,๕๕๐	-	๓๒	๑๒,๕๑๘
๕	ป่าดงบังอีแปลงที่สอง	๒,๘๕๐	๒,๘๕๐	-	-
๖	ป่าดงบังอีแปลงที่หนึ่ง	๑๒,๐๓๑	๗,๔๖๒	๒,๓๑๕	๒,๒๕๔
๗	ป่าดงมูล	๒๕๘,๕๒๖(ก้นออก)	๒,๘๕๔	๑๙๓,๐๖๓	๖๒,๖๐๙
๘	ป่าดงแม่แฝด	๑๑๙,๓๗๕	-	๘๙,๐๙๔	๓๐,๒๘๑
๙	ป่าดงระแนง	๖๙,๓๗๕	-	๑๘,๖๒๑	๕๐,๗๕๔
๑๐	ป่าดงหมู	๘๘,๐๗๕	๒,๘๕๔	๕๕๘	๘๔,๖๖๓
๑๑	ป่าดงห้วยผา	๑๐๘,๑๒๒(ก้นออก)	๑๓,๔๕๑	๓๙,๕๑๗	๕๕,๑๘๔
๑๒	ป่านาจารและป่าดงขวาง	๔๘,๖๑๖ (ก้นออก)	-	๔๗,๓๑๘	๑,๒๙๘
๑๓	ป่าภูพาน	๒๑๔,๘๔๓	๘๖,๑๘๕	๑๕,๗๑๔	๑๑๒,๙๔๔
๑๔	ป่าภูโหล่ย	๓๘,๔๓๗	-	๒๓,๐๔๙	๑๕,๓๘๘
	รวม	๑,๑๕๐,๐๕๙	๑๘๗,๑๒๘	๔๖๔,๕๕๐	๕๐๑,๒๓๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๔ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอห่าง จากศาลา กลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑. เมืองกาฬสินธุ์	๖๙๑.๕๒๔	๙.๙๕	๐	๑๗	๑๘๕	๑๖	๑	๓๖
๒. ยางตลาด	๒๒๑.๐๘๔	๘.๙๔	๑๖	๑๕	๒๐๘	๘	๙	
๓. กุฉินารายณ์	๗๓๙.๒๔๗	๑๐.๖๔	๘๐	๑๒	๑๔๕	๕	๙	
๔. หนองกุงศรี	๖๒๖.๙๔๔	๙.๐๓	๖๒	๙	๑๑๓	๗	๓	
๕. ห้วยเม็ก	๒๙๑.๐๑๑	๔.๑๙	๔๘	๙	๘๔	๔	๗	
๖. กมลาไสย	๓๑๗.๓๒๙	๔.๕๗	๑๓	๘	๑๑๑	๕	๕	
๗. สมเด็จ	๔๕๔.๐๙๕	๖.๕๔	๔๒	๘	๙๔	๕	๔	
๘. สหัสขันธ์	๓๑๖.๔๐๒	๔.๕๕	๓๒	๘	๘๕	๖	๒	
๙. เขาวง	๒๐๕.๑๐๕	๒.๙๕	๙๘	๖	๗๑	๔	๒	
๑๐. คำม่วง	๖๒๑.๐๐๕	๘.๙๔	๘๕	๖	๗๑	๓	๕	
๑๑. ท่าคันโท	๓๙๓.๕๔๙	๕.๖๗	๑๐๙	๖	๖๐	๕	๑	
๑๒. นามน	๒๔๕.๓๒๙	๓.๕๓	๔๒	๕	๖๗	๒	๔	
๑๓. นาคู	๒๐๓.๐๙๒	๒.๙๒	๘๘	๕	๕๕	๒	๔	
๑๔. ฆ้องชัย	๑๓๖.๒๔๗	๑.๙๖	๓๘	๕	๔๘	๑	๔	
๑๕. ดอนจาน	๑๙๔.๙๖๑	๒.๘๑	๓๒	๕	๔๘	๒	๓	
๑๖. ห้วยผึ้ง	๒๕๖.๘๓๒	๓.๗๐	๕๙	๔	๕๒	๓	๒	
๑๗. สามชัย	๕๕๐.๘๕๓	๗.๙๓	๘๕	๔	๔๗	๐	๔	
๑๘. ร่องคำ	๘๒.๑๓๗	๑.๑๘	๓๘	๓	๔๐	๑	๒	
รวม	๖,๙๔๖.๗๔๖	๑๐๐		๑๓๕	๑,๕๘๔	๗๙	๗๑	๓๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด ข้อมูล วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

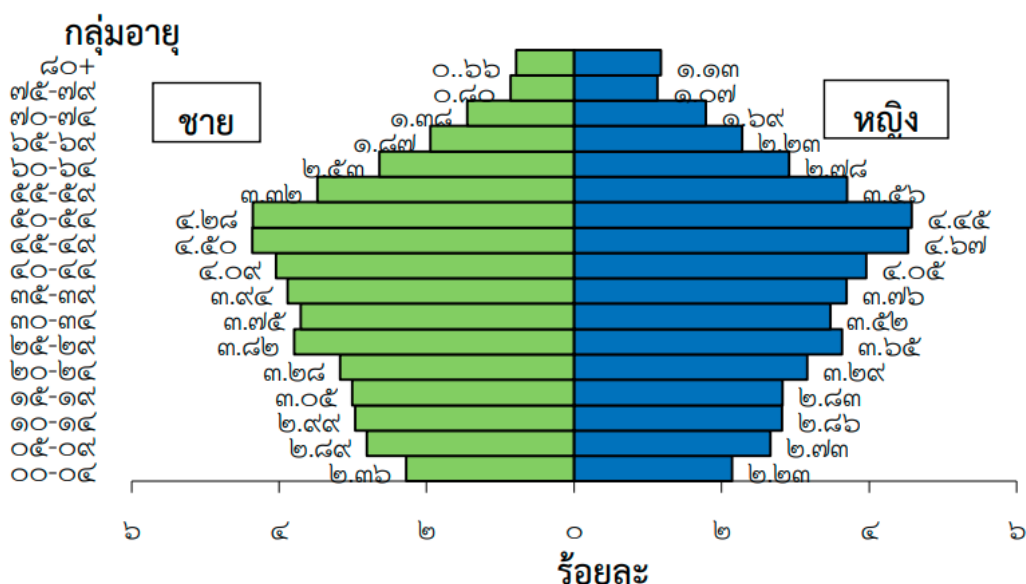
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรทั้งสิ้น ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๙๘๓,๔๑๘ คน แยกเป็นหญิง จำนวน ๔๙๕,๙๖๗ คนและชาย จำนวน ๔๘๗,๔๕๑ คน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ รองลงมาคือ อำเภอยางตลาด และกุฉินารายณ์ ความหนาแน่นของประชากร ๑๔๑.๕๗ คน/ตารางกิโลเมตร

ข้อมูลการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์ ณ วันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต. (แห่ง)	เทศบาล (แห่ง)	อปท. (แห่ง)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร			จำนวนบ้าน (หลัง)
								ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองกาฬสินธุ์	๑๗	๑๘๕	๑	๑๖	๑๗	๖๙๑.๕๒๔	๗๑,๐๔๙	๗๔,๑๒๔	๑๔๕,๑๗๓	๕๑,๐๓๒
๒	ยางตลาด	๑๕	๒๐๘	๙	๘	๑๗	๖๒๖.๐๘๔	๖๒,๗๔๒	๖๕,๒๔๙	๑๒๗,๙๙๑	๓๙,๗๓๑
๓	กุฉินารายณ์	๑๒	๑๔๕	๙	๕	๑๔	๗๓๗.๒๔๗	๕๐,๒๑๗	๕๐,๗๘๑	๑๐๐,๙๙๘	๓๓,๕๑๘
๔	หนองกุงศรี	๙	๑๑๓	๓	๗	๑๐	๖๒๖.๙๔๔	๓๒,๖๕๙	๓๒,๗๙๕	๖๕,๔๕๔	๒๐,๑๖๑
๕	ห้วยเม็ก	๙	๘๔	๗	๔	๑๑	๒๙๑.๐๑๑	๒๕,๓๙๒	๒๕,๓๗๕	๕๐,๗๖๗	๑๕,๖๔๙
๖	กมลาไสย	๘	๑๑๑	๕	๕	๑๐	๓๑๗.๓๒๙	๓๓,๔๘๔	๓๕,๒๓๐	๖๘,๗๑๔	๑๙,๘๔๑
๗	สมเด็จ	๘	๙๔	๔	๕	๙	๔๕๕.๐๙๕	๓๐,๕๘๘	๓๑,๒๖๘	๖๑,๘๕๖	๒๐,๗๓๙
๘	สหัสขันธ์	๘	๘๕	๒	๖	๘	๓๑๖.๔๐๒	๒๑,๑๒๘	๒๑,๕๑๙	๔๒,๖๔๗	๑๓,๐๐๖
๙	เขาวง	๖	๗๑	๒	๔	๖	๒๐๑.๑๐๕	๑๖,๘๘๑	๑๗,๒๒๑	๓๔,๑๐๒	๑๓,๙๒๒
๑๐	คำม่วง	๖	๗๑	๕	๓	๘	๖๒๑.๐๐๕	๒๔,๕๐๔	๒๔,๓๘๕	๔๘,๘๘๙	๑๓,๗๙๙
๑๑	ท่าคันโท	๖	๖๐	๑	๕	๖	๓๙๙.๕๕๙	๑๘,๙๖๔	๑๙,๐๖๑	๓๘,๐๒๕	๑๑,๐๓๙
๑๒	นามน	๕	๖๗	๔	๒	๖	๒๔๙.๓๒๙	๑๘,๑๔๕	๑๘,๑๓๓	๓๖,๒๗๘	๑๑,๖๔๐
๑๓	นาคู	๕	๕๕	๔	๒	๖	๒๐๓.๐๙๒	๑๕,๔๔๐	๑๕,๖๘๘	๓๑,๑๒๘	๑๐,๐๐๙
๑๔	ฆ้องชัย	๕	๔๘	๔	๑	๕	๑๓๗.๒๔๗	๑๓,๒๑๒	๑๓,๔๙๗	๒๖,๗๐๙	๗,๔๔๙
๑๕	ดอนจาน	๕	๔๘	๓	๒	๕	๑๙๔.๙๖๑	๑๒,๙๙๕	๑๓,๐๙๐	๒๖,๐๘๕	๗,๕๕๐
๑๖	ห้วยผึ้ง	๔	๕๒	๒	๓	๕	๒๕๖.๘๓๒	๑๕,๐๒๕	๑๕,๒๓๔	๓๐,๒๕๙	๙,๓๓๐
๑๗	สามชัย	๔	๔๗	๔	๐	๔	๕๕๐.๘๕๓	๑๒,๙๐๗	๑๒,๕๐๕	๒๕,๔๑๒	๗,๕๑๐
๑๘	ร่องคำ	๓	๔๐	๒	๑	๓	๘๒.๑๓๗	๘,๑๕๕	๘,๓๙๓	๑๖,๕๔๘	๕,๔๒๐
	รวม	๑๓๕	๑,๕๘๔	๗๑	๗๙	๑๕๐	๖,๙๖๖,๗๖๖	๔๘๓,๔๔๗	๕๓๖,๗๒๘	๑,๐๒๐,๑๗๕	๓๓๑,๑๔๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์

โครงสร้างประชากรจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๖๓

หมายเหตุ : โครงสร้างประชากรใช้ข้อมูลผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เมื่อนำข้อมูลประชากรของจังหวัดกาฬสินธุ์มาวิเคราะห์ตามช่วงชั้นอายุแล้ว พบว่าโครงสร้างประชากรของจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นรูปปิรามิดแบบบรวงผึ้ง แสดงให้เห็นว่าประชากรของจังหวัดมีอัตราเด็กแรกเกิด ๐ - ๔ ปีต่ำ โดยจังหวัดกาฬสินธุ์มีอัตราพึ่งพิงของประชากรวัยเด็ก จำนวน ๑๕๓,๓๖๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๘ ซึ่งค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีอัตราพึ่งพิงของประชากรวัยเด็ก อยู่ที่ร้อยละ ๒๗ (ที่มา : รายงานประจำปี ๒๕๖๓ สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๘ หน้า ๑๗) ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานช่วงอายุ ๒๕ - ๔๙ ปีมีจำนวนมากซึ่งถือเป็นประชากรวัยแรงงานที่จะสร้างมูลค่าและผลผลิตให้กับจังหวัด สำหรับในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า โครงสร้างประชากรจังหวัดกาฬสินธุ์จะประสบปัญหาประชากร วัยแรงงานน้อยลง และมีประชากรอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปสูงขึ้น โดยจังหวัดกาฬสินธุ์มีอัตราพึ่งพิงของประชากรวัยสูงอายุจำนวน ๑๔๕,๙๓๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๕ ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีอัตราพึ่งพิงของประชากรวัยสูงอายุ อยู่ที่ร้อยละ ๒๓ (ที่มา : รายงานประจำปี ๒๕๖๓ สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๘ หน้า ๑๗) ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นจะเป็นภาระต่องบประมาณของรัฐเพิ่มขึ้นในการจัดสวัสดิการและดูแลสุขภาพของประชากรสูงอายุ และตั้งแต่ช่วงอายุ ๔๕-๔๙ ปีขึ้นไป จะมีสัดส่วนของประชากรหญิงมากกว่าประชากรชาย และมีประชากรในช่วงอายุ ๔๕ - ๕๔ ปีเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสังเกตได้จากปิรามิดที่โป่งออกในช่วงอายุดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการคาดการณ์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อัตราส่วนพึ่งพิงประชากรสูงวัย จะเพิ่มจาก ๘.๔ ใน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็น ๒๐.๕ ใน พ.ศ. ๒๕๘๓ ส่วนการเปลี่ยนแปลงประชากรที่ชัดเจนที่สุด ได้แก่ การลดลงของประชากรวัยเด็กและวัยแรงงาน แต่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ จะนำไปสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ใน

พ.ศ. ๒๕๖๖ และเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในพ.ศ. ๒๕๗๖ (ที่มา : รายงานการศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย สิงหาคม ๒๕๖๒, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ข้อมูลการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์ ณ วันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต. (แห่ง)	เทศบาล (แห่ง)	อปท. (แห่ง)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน (หลัง)
๑	เมืองกาฬสินธุ์	๑๗	๑๘๕	๑	๑๖	๑๗	๖๙๑.๕๒๔	๗๑,๐๔๙	๗๔,๑๒๔	๑๔๕,๑๗๓	๕๓,๐๓๒
๒	ยางตลาด	๑๕	๒๐๘	๙	๘	๑๗	๖๒๑.๐๘๔	๖๒,๗๔๒	๖๕,๒๔๙	๑๒๗,๙๙๑	๓๙,๗๓๑
๓	กุฉินารายณ์	๑๒	๑๔๕	๙	๕	๑๔	๗๓๙.๒๔๗	๕๐,๒๑๗	๕๐,๗๘๑	๑๐๐,๙๙๘	๓๓,๕๑๘
๔	หนองกุงศรี	๙	๑๑๓	๓	๗	๑๐	๖๒๖.๙๔๔	๓๒,๖๕๙	๓๒,๗๙๕	๖๕,๔๕๔	๒๐,๑๖๑
๕	ห้วยเม็ก	๙	๘๔	๗	๔	๑๑	๒๙๑.๐๑๑	๒๕,๓๙๒	๒๕,๓๗๕	๕๐,๗๖๗	๑๕,๖๔๙
๖	กมลาไสย	๘	๑๑๑	๕	๕	๑๐	๓๑๗.๓๒๙	๓๓,๔๘๔	๓๕,๒๓๐	๖๘,๗๑๔	๑๙,๘๔๑
๗	สมเด็จ	๘	๙๔	๔	๕	๙	๔๕๔.๐๙๕	๓๐,๕๘๘	๓๑,๒๖๘	๖๑,๘๕๖	๒๐,๗๓๙
๘	สหัสขันธ์	๘	๘๕	๒	๖	๘	๓๑๖.๔๐๒	๒๑,๑๒๘	๒๑,๕๑๙	๔๒,๖๔๗	๑๓,๐๐๖
๙	เขาวง	๖	๗๑	๒	๔	๖	๒๐๕.๑๐๕	๑๖,๘๔๑	๑๗,๒๒๑	๓๔,๐๖๒	๑๓,๙๒๒
๑๐	คำม่วง	๖	๗๑	๕	๓	๘	๖๒๑.๐๐๕	๒๔,๕๐๔	๒๔,๓๘๕	๔๘,๘๘๙	๑๓,๗๙๙
๑๑	ท่าคันโท	๖	๖๐	๑	๕	๖	๓๙๓.๕๕๙	๑๘,๙๖๔	๑๙,๐๖๑	๓๘,๐๒๕	๑๑,๐๓๙
๑๒	นามน	๕	๖๗	๔	๒	๖	๒๔๕.๓๒๙	๑๘,๑๔๕	๑๘,๑๓๓	๓๖,๒๗๘	๑๑,๖๔๐
๑๓	นาคู	๕	๕๕	๔	๒	๖	๒๐๓.๐๙๒	๑๕,๔๔๐	๑๕,๖๘๘	๓๑,๑๒๘	๑๐,๐๐๙
๑๔	ฆ้องชัย	๕	๔๘	๔	๑	๕	๑๓๖.๒๔๗	๑๓,๒๑๒	๑๓,๔๙๗	๒๖,๗๐๙	๗,๔๔๙
๑๕	ดอนจาน	๕	๔๘	๓	๒	๕	๑๙๔.๙๖๑	๑๒,๙๙๕	๑๓,๐๙๐	๒๖,๐๘๕	๗,๕๕๐
๑๖	ห้วยผึ้ง	๔	๕๒	๒	๓	๕	๒๕๖.๘๓๒	๑๕,๐๒๕	๑๕,๒๓๔	๓๐,๒๕๙	๙,๑๓๐
๑๗	สามชัย	๔	๔๗	๔	๐	๔	๕๕๐.๘๕๓	๑๒,๙๐๗	๑๒,๕๐๕	๒๕,๔๑๒	๗,๕๑๐
๑๘	ร่องคำ	๓	๔๐	๒	๑	๓	๘๒.๑๓๗	๘,๑๕๕	๘,๓๙๓	๑๖,๕๔๘	๕,๔๒๐
	รวม	๑๓๕	๑,๕๘๔	๗๑	๗๙	๑๕๐	๖,๙๕๖,๗๖๖	๔๘๓,๔๔๗	๕๐๓,๗๒๘	๙๘๗,๑๗๕	๓๑๑,๑๕๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการสืบสานประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” เช่น งานมหรหรมโปงลางแพรวา และงานกาชาด งานมหรหรมวิจิตรแพรวาราชีนีแห่งใหม่ งานบุญบั้งไฟทะเลไล้บ้านกุดหว้า งานสงรน้ำพระธาตุดยาคู งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ งานบุญคุณลาน และมหรหรมเส็งกลองกึ่ง

ประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” คำว่า “ฮีด” คือ “จารีต และ “ลีสอง” หมายถึง ลีสองเดือน ดังนั้น “ฮีดลีสอง” จึงหมายถึงประเพณีที่ชาวลาวในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งลีสองเดือนของแต่ละปี เป็นการผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางการเกษตรเข้ากับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ขณะที่ “คองลีสี่” เป็นคำและข้อปฏิบัติคู่กับ “ฮีดลีสอง” คำว่า “คอง” แปลว่า แนวทาง หรือ ครรลอง ธรรมเนียมประเพณี และ “ลีสี่” หมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางปฏิบัติลีสี่ข้อ ดังนั้น “คองลีสี่” จึงหมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางที่ประชาชนทุกระดับ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมือง พระสงฆ์ และ คนธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติลีสี่ข้อ

นอกนี้ยังมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์อย่าง “วัฒนธรรมภูไท” หรือ “วัฒนธรรมผู้ไท” ชาวผู้ไทเป็นชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากเมืองวัง และเมืองตะโปน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของเมืองสหัสวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน และแยกย้ายกันตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณเทือกเขาภูพานในเขต ๓ จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม โดยชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอคำม่วง ชาวผู้ไท จะมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย การฟ้อน ลักษณะการสร้างบ้านเรือน ลักษณะทางสังคม และวิถีชีวิต เป็นต้น

๑.๔ ข้อมูลเศรษฐกิจ

๑.๔.๑ เศรษฐกิจโดยภาพรวม

จังหวัดกาฬสินธุ์

(หน่วย:ล้านบาท)

กิจกรรมการผลิต	๒๕๕๘r	๒๕๕๙r	๒๕๖๐r	๒๕๖๑ p
ภาคเกษตร	๑๓,๓๒๗	๑๓,๐๑๑	๑๓,๐๕๙	๑๓,๘๓๔
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๓,๓๒๗	๑๓,๐๑๑	๑๓,๐๕๙	๑๓,๘๓๔
ภาคนอกเกษตร	๓๖,๘๘๗	๔๐,๕๘๑	๔๒,๕๖๑	๔๕,๔๑๗
อุตสาหกรรม	๗,๖๐๑	๙,๖๕๔	๙,๓๙๔	๑๐,๗๘๖
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๖	๓๓	๒๗	๒๖
การผลิต	๖,๗๔๕	๘,๗๓๓	๘,๔๓๐	๙,๙๓๐
การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๗๑๖	๗๖๒	๗๖๖	๖๗๓
การจัดหน้า การจัดกร และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๑๑๓	๑๒๖	๑๗๐	๑๕๗
การบริการ	๒๙,๒๘๕	๓๐,๙๒๗	๓๓,๐๖๗	๓๔,๖๓๑
การก่อสร้าง	๒,๖๘๗	๒,๖๕๑	๒,๖๐๙	๒,๖๒๗
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์	๕,๗๐๗	๖,๒๘๔	๖,๖๗๙	๗,๒๖๘
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๘๙๙	๙๗๗	๑,๐๖๙	๑,๑๓๔
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๑๕๖	๑๖๓	๒๑๔	๒๔๐
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๓๒๘	๒๘๘	๓๘๑	๓๗๗
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๓,๖๐๘	๔,๕๑๗	๔,๓๒๘	๔,๕๘๓
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๙๙๐	๒,๒๐๗	๓,๕๐๘	๔,๒๔๗
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๓๖	๔๕	๔๗	๔๙
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๓๐	๓๐	๓๙	๔๑
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๑๕๐	๒,๑๑๗	๒,๒๒๐	๒,๓๕๐
การศึกษา	๙,๔๙๓	๙,๓๑๘	๙,๕๒๙	๙,๑๐๖
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑,๕๓๘	๑,๖๓๒	๑,๗๑๐	๑,๘๕๓
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๖๔	๗๙	๙๔	๑๑๑
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๖๐๐	๖๑๙	๖๓๘	๖๔๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๕๐,๒๑๓	๕๓,๕๙๒	๕๕,๕๒๐	๕๙,๒๕๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (บาท)	๖๑,๗๔๙	๖๖,๒๗๑	๖๘,๙๘๘	๗๓,๙๙๘
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๑๓	๘๐๙	๘๐๕	๘๐๑

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ปี ๒๕๖๑ แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) ในปี ๒๕๖๑ พิจารณาจากมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่ ขยายตัวร้อยละ ๒.๓๗ จากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๒๔ ในปี ๒๕๕๘ เป็นผลมาจากภาคนอกเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๓.๗๗ ส่วนภาคเกษตรหดตัว ร้อยละ ๑.๓๔

การผลิตภาคการเกษตร ในปี ๒๕๖๑ ขยายตัวร้อยละ ๕.๙๓ โดยการขยายตัวเพิ่มขึ้นนี้มีปัจจัยสำคัญมาจากผลผลิตพืชหลัก เช่น ข้าวเปลือก อ้อย มันสำปะหลังขยายตัวสูง จากปริมาณน้ำที่มากเพียงพอ และสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ปศุสัตว์ขยายตัวจากผลผลิตโคพื้นเมือง โคนเนื้อ ไก่ และไข่ไก่ ขณะที่ผลผลิตประมง เช่น ปลานิลในกระชัง และกุ้งก้ามกรามขยายตัวในเกณฑ์สูงเช่นกัน

การผลิตภาคนอกเกษตร ในปี ๒๕๖๑ ขยายตัวร้อยละ ๔.๗๓ การผลิตของสาขาที่ขยายตัวสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ สาขาการผลิตที่ขยายตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ได้แก่ สาขาการผลิตภาคอุตสาหกรรม สาขาการขายส่ง การขายปลีก สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัยขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากกิจกรรมตัวกลางทางการเงินขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และสาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวเพิ่มตามการเติบโตของสาขาการก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น

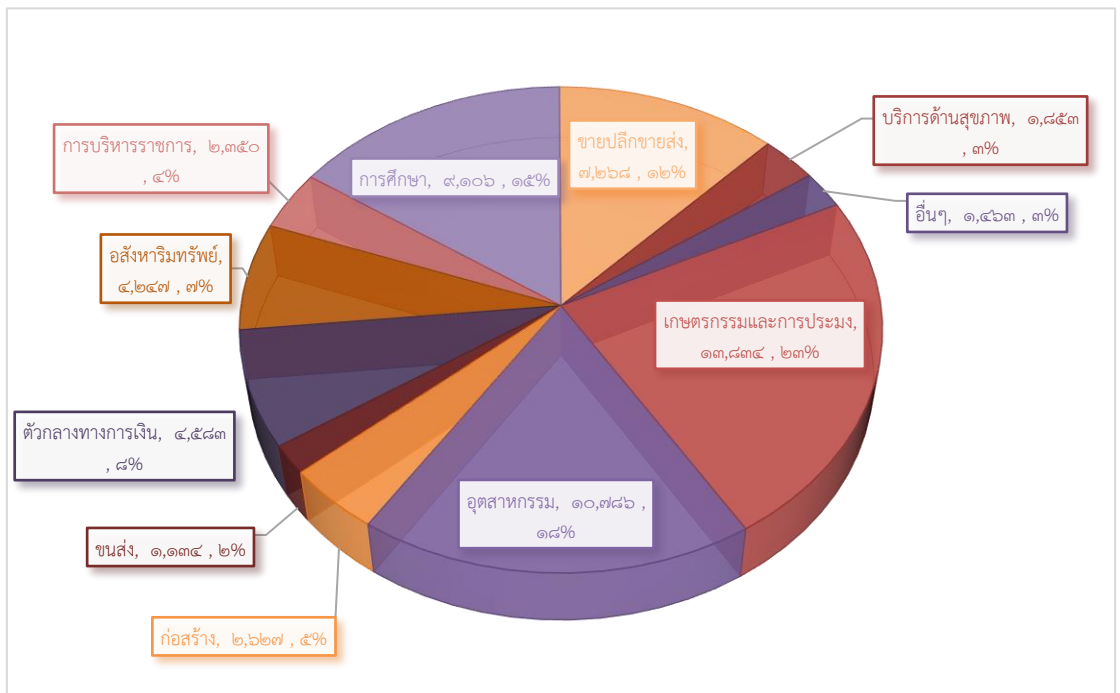
โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดกาฬสินธุ์

๑) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า ๑๓,๘๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยมีสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้ และการประมง และการผลิตภาคนอกเกษตร มีมูลค่า ๔๕,๔๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ประกอบด้วยสาขาที่สำคัญได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๘ สาขาการศึกษา ร้อยละ ๑๕ สาขาการขนส่ง การขายปลีก ร้อยละ ๑๒ สาขาตัวกลางทางการเงิน ร้อยละ ๘ สาขาอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ ๗ สาขาก่อสร้าง ร้อยละ ๕.๐ สาขาการบริหารราชการ ร้อยละ ๔ สาขาบริการสุขภาพ ร้อยละ ๓ สาขาขนส่ง ร้อยละ ๒ และสาขาอื่นๆ ร้อยละ ๕ การผลิตทั้ง ๒ ภาค จำแนกตามสาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรมและการประมง	สัดส่วนร้อยละ	๒๓	มูลค่า	๑๓,๘๓๔ ล้านบาท
๒. สาขาอุตสาหกรรม	สัดส่วนร้อยละ	๑๘	มูลค่า	๑๐,๗๘๖ ล้านบาท
๓. การศึกษา	สัดส่วนร้อยละ	๑๕	มูลค่า	๙,๑๐๖ ล้านบาท
๔. สาขาการขายปลีก ขายส่ง	สัดส่วนร้อยละ	๑๒	มูลค่า	๗,๒๖๘ ล้านบาท
๕. สาขาตัวกลางทางการเงิน	สัดส่วนร้อยละ	๘	มูลค่า	๔,๕๘๓ ล้านบาท
๖. สาขาอสังหาริมทรัพย์	สัดส่วนร้อยละ	๗	มูลค่า	๔,๒๔๗ ล้านบาท
๗. สาขาก่อสร้าง	สัดส่วนร้อยละ	๕	มูลค่า	๒,๖๒๗ ล้านบาท
๘. สาขาการบริหารราชการ	สัดส่วนร้อยละ	๔	มูลค่า	๒,๓๕๐ ล้านบาท
๘. สาขาบริการสุขภาพ	สัดส่วนร้อยละ	๓	มูลค่า	๑,๘๕๓ ล้านบาท
๙. สาขาอื่นๆ	สัดส่วนร้อยละ	๕	มูลค่า	๓,๓๑๖ ล้านบาท
๙. สาขาขนส่ง	สัดส่วนร้อยละ	๒	มูลค่า	๑,๑๓๔ ล้านบาท

ตารางแสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๓

GPP	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี	๕๕,๕๒๐	๕๙,๒๕๑	๕๘,๖๑๗	๕๘,๑๖๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)	๖๘,๙๘๘	๗๓,๙๙๘	๗๓,๕๘๗	๗๓,๔๐๔
อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปี (ร้อยละ)	+๔.๑	+๗.๓	-๐.๖๖	-๐.๒๕

ในปี ๒๕๖๓ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ๗๓,๔๐๔ บาท/คน/ปี หดตัวร้อยละ ๐.๒๕ จากปีที่ผ่านมา

๑.๔.๒ ด้านการเกษตร

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ ๖,๙๔๖.๗๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔,๓๔๑,๗๑๖ ไร่ มีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้งสิ้น ๒,๘๓๒,๘๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒๕ ของพื้นที่ทั้งหมด และเกษตรกร ที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั้งสิ้น ๑๗๒,๕๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๒๕ ของครัวเรือนทั้งจังหวัด

๑) ผลผลิตข้าว

“ข้าว” เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดกาฬสินธุ์ และมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด โดยทั่วไปจะเป็นการปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง ต่อมาจังหวัดได้ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดภัย (GAP) และข้าวหอมมะลิอินทรีย์

ข้าวเจ้านาปี

ปี	จำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาผลผลิตเฉลี่ย (บาท/ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อเนื้อที่เพาะปลูก (กก./ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว (กก./ไร่)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)
๒๕๖๐	๔๓๒,๗๓๗	๓๗๗,๓๙๘	๑๓๘,๙๑๒	๑๑,๘๗๙	๓๒๑	๓๖๘	๔,๐๐๖
๒๕๖๑	๔๓๖,๘๐๔	๔๒๒,๓๙๒	๑๕๕,๗๘๕	๑๕,๓๐๓	๓๕๗	๓๖๙	๔,๒๖๒
๒๕๖๒	๔๓๗,๘๒๔	๔๐๒,๑๔๐	๑๕๒,๔๒๒	๑๓,๘๖๕	๓๔๘	๓๗๙	๓,๒๘๓
๒๕๖๓	๔๓๘,๑๖๙	๔๐๒,๗๐๓	๑๕๓,๒๒๕	๑๐,๖๘๖	๓๕๐	๓๘๐	๔,๔๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

ข้าวเหนียวนาปี

ปี	จำนวนพื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาผลผลิต เฉลี่ย (บาท/ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อเนื้อที่ เพาะปลูก (กก./ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ยต่อ เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (กก./ไร่)	ต้นทุน การผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)
๒๕๖๐	๑,๐๐๙,๗๑๙	๘๘๐,๕๙๕	๓๒๔,๑๒๙	๙,๑๒๐	๓๒๑	๓๖๘	๓,๕๗๗
๒๕๖๑	๑,๐๓๓,๒๓๒	๑,๐๐๒,๑๗๔	๓๗๑,๓๑๒	๑๐,๐๖๗	๓๕๙	๓๗๑	๓,๖๗๗
๒๕๖๒	๑,๐๔๗,๘๑๑	๙๗๖,๑๓๘	๓๖๐,๗๘๕	๑๓,๗๙๘	๓๔๔	๓๗๐	๓,๖๖๔
๒๕๖๓	๑,๐๕๓,๐๗๑	๙๘๓,๓๙๗	๓๖๕,๔๑๖	๑๐,๓๐๑	๓๔๗	๓๗๒	๓,๖๔๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

ข้าวเจ้านาปรัง

ปี	จำนวนพื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเนื้อ ที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาผลผลิต เฉลี่ย (บาท/ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อเนื้อที่ เพาะปลูก (กก./ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ยต่อ เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (กก./ไร่)	ต้นทุนการ ผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)
๒๕๖๐	๑๖๓,๒๗๓	๑๖๒,๙๓๙	๑๐๐,๒๒๐	๗,๗๘๐	๖๑๔	๖๑๕	๔,๗๓๖
๒๕๖๑	๑๗๐,๓๓๔	๑๖๙,๙๔๒	๑๐๘,๘๑๙	๗,๘๑๒	๖๓๙	๖๔๐	๔,๗๗๘
๒๕๖๒	๑๗๖,๑๔๓	๑๗๕,๗๖๘	๑๑๓,๕๖๐	๗,๗๙๐	๖๔๕	๖๔๖	๔,๙๘๕
๒๕๖๓	๑๗๗,๗๘๘	๑๗๕,๗๓๕	๑๑๗,๒๔๕	๙,๑๗๑	๖๕๙	๖๖๗	๕,๒๓๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

ข้าวเหนียวนาปรัง

ปี	จำนวนพื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนเนื้อ ที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาผลผลิต เฉลี่ย (บาท/ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อเนื้อที่ เพาะปลูก (กก./ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ยต่อ เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (กก./ไร่)	ต้นทุนการ ผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)
๒๕๖๐	๑๐๕,๗๑๐	๑๐๕,๔๙๔	๖๔,๘๘๗	๑๐,๕๔๙	๖๑๔	๖๑๕	๔,๔๓๕
๒๕๖๑	๑๑๐,๒๘๒	๑๑๐,๐๒๘	๗๐,๔๕๕	๙,๓๑๐	๖๓๙	๖๔๐	๔,๕๘๒
๒๕๖๒	๑๑๓,๗๒๒	๑๑๒,๗๕๐	๖๖,๘๖๒	๑๑,๔๓๓	๕๘๘	๕๙๓	๔,๒๘๗
๒๕๖๓	๑๑๔,๘๕๐	๑๑๓,๕๘๗	๖๙,๓๖๙	๑๕,๕๘๓	๖๐๔	๖๑๑	๔,๕๑๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

๒) ผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

จังหวัดกาฬสินธุ์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดได้แก่
มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน และมีพืชเศรษฐกิจรอง ได้แก่ ยางพารา แตงโม ปาล์มน้ำมัน และพุทรา

ตารางแสดงข้อมูลการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓

ที่	พืชเศรษฐกิจ	พ.ศ.	ผลผลิตรวม (ตัน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แหล่งปลูกที่สำคัญ	ปริมาณจำหน่าย (ตัน)	มูลค่าการจำหน่าย (บาท)
๑	มันสำปะหลัง	๒๕๕๙	๗๕๒,๒๕๘.๐๘	๒๔๘,๘๐๑	เมืองกาฬสินธุ์ หนองกุงศรี ภูมินารายณ์สหัสขันธ์ และ ดอนจาน	๗๕๒,๒๕๘.๐๘	๖๑๓,๘๐๓,๔๕๘
		๒๕๖๐	๖๖๙,๘๐๗.๑๐	๒๓๙,๘๘๙		๖๖๙,๘๐๗.๑๐	๕๔๒,๐๒๖,๗๗๘
		๒๕๖๑	๗๖๑,๘๑๙.๖๒	๒๔๔,๔๒๑		๗๖๑,๘๑๙.๖๒	๕๕๕,๔๒๘,๒๔๐
		๒๕๖๒	๘๗๕,๖๑๖	๒๔๖,๔๕๓		๘๗๕,๖๑๖	๑,๓๓๙,๖๕๒,๔๘๐
		๒๕๖๓	๘๕๖,๓๒๕	๒๔๑,๕๒๓		๘๕๖,๓๒๕	๒,๑๘๓,๖๒๘,๗๕๐
๒	อ้อยโรงงาน	๒๕๕๙	๓,๙๒๐,๗๗๒.๖๔	๔๒๒,๓๓๐	หนองกุงศรี ภูมินารายณ์ ท่าคันโท สามชัย ห้วยเม็ก และคำม่วง	๓,๙๒๐,๗๗๒.๖๔	๔,๑๖๔,๖๙๕,๑๘๕
		๒๕๖๐	๔,๓๖๗,๙๒๕.๔๙	๔๐๒,๐๒๕		๔,๓๖๗,๙๒๕.๔๙	๔,๙๓๗,๖๓๒,๔๓๙
		๒๕๖๑	๔,๑๑๕,๐๒๒.๑๗	๓๙๖,๑๕๑		๔,๑๑๕,๐๒๒.๑๗	๔,๑๖๕,๗๑๙,๓๗๓
		๒๕๖๒	๔,๑๔๗,๕๕๐	๔๐๔,๐๙๑		๔,๑๔๗,๕๕๐	๔,๓๕๔,๙๖๙,๕๐๐
		๒๕๖๓	๔,๕๕๘,๒๑๕	๓๘๕,๘๙๗		๔,๕๕๘,๒๑๕	๔,๐๑๑,๒๒๙,๒๐๐
๓	ยางพารา	๒๕๕๙	๒๔,๘๖๙.๓๕	๑๘๖,๙๘๐	ภูมินารายณ์ เมืองกาฬสินธุ์ หนองกุงศรี คำม่วงและ ดอนจาน	๒๔,๘๖๙.๓๕	๒,๐๖๒,๖๕๒,๒๙๖
		๒๕๖๐	๒๗,๒๔๓.๑๙	๑๙๒,๙๕๑		๒๗,๒๔๓.๑๙	๑,๙๖๘,๙๙๗,๕๙๑
		๒๕๖๑	๒๖,๗๐๘.๗๙	๑๙๘,๒๖๘		๒๖,๗๐๘.๗๙	๑,๒๐๑,๘๙๕,๓๒๕
		๒๕๖๒	๒๖,๓๖๓.๓๓	๑๙๑,๑๑๓		๒๖,๓๖๓.๓๓	๗๙๕,๙๐๘,๙๓๒
		๒๕๖๓	๒๘,๗๗๙	๑๙๐,๙๖๙		๒๘,๗๗๙	๑๑๖,๒๐๙,๖๐๒
๔	แตงโม	๒๕๕๗	๑,๑๑๐.๑๔	๓๖๙	สหัสขันธ์ สมเด็จ เมือง กาฬสินธุ์ ดอนจาน และ นามน	๑,๑๑๐.๑๔	๔,๕๗๑,๙๑๐
		๒๕๕๘	๙๓๓.๗๒	๔๖๓		๙๓๓.๗๒	๗,๑๘๔,๔๘๗
		๒๕๕๙	๑,๑๒๐.๙๑	๒๘๕		๑,๑๒๐.๙๑	๔,๓๖๓,๓๕๐
		๒๕๖๐	๘๓๓.๑๔	๒๔๑		๘๓๓.๑๔	๔,๕๕๒,๘๕๐
		๒๕๖๑	๕๙๗.๐๓	๒๑๐		๕๙๗.๐๓	๒,๑๐๐,๐๐๐
		๒๕๖๒	๔๕๕.๑๑	๑๙๖		๔๕๕.๑๑	๔๕๙๒๐๘๐
		๒๕๖๓	๖๕๙.๑๕	๒๐๘		๖๕๙.๑๕	๖,๘๖๑,๗๗๒
๕	ปาล์มน้ำมัน	๒๕๕๙	๑,๑๐๒	๒,๐๐๔	ภูมินารายณ์ หนองกุงศรี คำม่วง ดอนจาน และ นามน	๑,๑๐๒	๔,๑๔๔,๑๘๔
		๒๕๖๐	๑,๐๖๐	๒,๓๗๕		๑,๐๖๐	๒,๖๑๘,๒๐๐
		๒๕๖๑	๑,๑๓๘	๓,๓๔๑		๑,๑๓๘	๖,๑๕๖,๕๘๐
		๒๕๖๒	๕,๐๓๗	๕,๓๕๕		๕,๐๓๗	๕,๙๗๓,๐๔๔
		๒๕๖๓	๖,๘๓๐	๕,๓๙๖		๖,๘๓๐	๙,๐๗๕,๑๕๐
๖	พุทรา	๒๕๖๐	๑,๓๔๗.๘๙	๑,๓๙๙	คำม่วง ดอนจาน เมืองกาฬสินธุ์ ท่าคันโท และสหัสขันธ์	๑,๓๔๗.๘๙	๒๓,๕๓๒,๗๖๒
		๒๕๖๑	๑,๓๕๐.๔๙	๑,๔๐๑		๑,๓๕๐.๔๙	๒๓,๖๓๓,๕๗๕
		๒๕๖๒	๑,๓๕๐.๙๐	๑,๔๐๖		๑,๓๕๐.๙๐	๒๔,๔๗๘,๓๐๘
		๒๕๖๓	๑,๓๕๒.๖๕	๑,๗๐๗		๑,๓๕๒.๖๕	๒๙,๐๘๑,๙๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

๓) ด้านปศุสัตว์

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนสัตว์เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่จังหวัด ได้แก่ โคเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ กระบือ สุกร และโคนม ตามลำดับ โดยมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจมากที่สุดคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ รองลงมาคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดตามลำดับ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ มีจำนวนเกษตรกรและจำนวนสัตว์เศรษฐกิจเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากเกษตรกรสนใจประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์มากขึ้น และมีนโยบายจากภาครัฐสนับสนุน สร้างแรงจูงใจด้านปศุสัตว์

โค เนื้อ

ปี	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ตัว/ปี)
๒๕๖๐	๑๖,๓๖๓	๒๑,๐๖๔	๖๖,๗๕๓	๑,๙๔๔,๕๑๔,๘๙๐.๐๐	๑,๓๖๑,๑๖๐,๔๒๓.๐๐
๒๕๖๑	๑๘,๒๙๑	๒๑,๒๗๕	๘๐,๙๖๒	๒,๒๔๔,๗๕๒,๔๑๒.๐๐	๑,๓๖๑,๑๖๐,๔๒๓.๐๐
๒๕๖๒	๑๙,๐๑๗	๒๑,๖๙๐	๘๖,๔๕๑	๒,๔๕๑,๖๖๓,๙๐๙.๐๐	๑,๓๖๑,๑๖๔,๗๓๖.๐๐
๒๕๖๓	๒๓,๒๔๖	๒๒,๐๕๐	๑๐๘,๓๙๘	๓,๐๒๙,๘๓๒,๔๙๘.๐๐	๒,๑๒๐,๘๘๒,๗๔๘.๖๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

สุกร

ปี	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนฟาร์ม (แห่ง)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ตัว/ปี)
๒๕๖๐	๒,๙๘๕	๓๔	๕๑,๒๒๕	๒๕๐,๒๓๔,๑๒๕.๐๐	๒๕๐,๕๗๕,๕๐๐.๐๐
๒๕๖๑	๓,๒๖๘	๕๐	๖๐,๘๗๖	๔๐๓,๖๒๗,๗๗๐.๐๐	๓๘๓,๗๘๑,๒๑๖.๐๐
๒๕๖๒	๓,๒๔๖	๕๐	๕๙,๑๔๗	๔๓๒,๓๖๔,๕๗๐.๐๐	๓๙๗,๑๑๒,๙๕๘.๐๐
๒๕๖๓	๓,๕๓๔	๕๖	๗๒,๗๑๘	๕๖๙,๓๘๑,๙๔๐.๐๐	๕๖๓,๔๙๑,๗๘๒.๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

ไก่เนื้อ

ปี	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวน ฟาร์ม (แห่ง)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ตัว/ปี)
๒๕๖๐	๖๘,๖๗๖	๘	๒,๐๓๗,๒๔๕	๒๑๓,๙๒๙,๖๒๕.๐๐	๑๕๒,๘๐๖,๘๗๕.๐๐
๒๕๖๑	๗๕,๕๙๒	๘	๒,๒๘๑,๔๖๗	๒๓๙,๕๕๔,๐๓๕.๐๐	๑๗๑,๑๑๐,๐๒๕.๐๐
๒๕๖๒	๗๗,๑๔๑	๙	๒,๓๑๙,๒๗๓	๒๖๐,๙๑๘,๒๑๒.๐๐	๑๙๑,๓๔๐,๐๒๒.๕๐
๒๕๖๓	๘๒,๘๘๕	๑๐	๓,๐๓๖,๒๒๔	๓๔๑,๕๗๕,๒๐๐.๐๐	๒๕๐,๔๘๘,๔๘๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

ไก่ไข่

ปี	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนฟาร์ม (แห่ง)	จำนวน (ตัว)	มูลค่าผลผลิตทั้งหมด/ปี (บาท)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ตัว/ปี)
๒๕๖๐	๒,๐๐๗	๒	๕๓,๗๖๔	๓๐,๑๙๓,๘๖๒.๔๐	๕๑,๖๖๑,๗๒๓.๖๐
๒๕๖๑	๒,๑๑๔	๒	๕๖,๐๗๒	๓๖,๓๓๔,๖๕๖.๐๐	๓๖,๗๘๘,๘๓๙.๒๐
๒๕๖๒	๒,๑๔๒	๒	๖๒,๖๔๙	๔๕,๖๗๑,๑๒๑.๐๐	๔๔,๑๔๘,๗๕๐.๓๐
๒๕๖๓	๔,๙๗๑	๒	๘๑,๐๒๐	๕๔,๖๘๘,๕๐๐.๐๐	๕๕,๓๔๔,๗๖๒.๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล พฤษภาคม ๒๕๖๔)

๔) การทำประมง

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑ จังหวัดกาฬสินธุ์มีการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉลี่ย ๗,๔๐๔,๒๐๙.๖๓๘ กิโลกรัม มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัด เช่น กุ้งก้ามกราม และปลากะชัง CP

ที่	พ.ศ.	จับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ (กก.)	การเพาะเลี้ยง (กก.)
๑	๒๕๕๗	๗,๕๓๓,๘๔๕	๓,๕๕๖,๙๕๘.๐๐
๒	๒๕๕๘	๗,๓๘๓,๑๖๘	๓,๗๒๔,๓๐๖.๙๐
๓	๒๕๕๙	๗,๒๓๕,๕๐๔	๓,๘๓๖,๐๓๕.๐๐
๔	๒๕๖๐	๗,๓๘๗,๒๗๙.๒๐	๔,๐๒๗,๘๓๖.๗๕
๕	๒๕๖๑	๗,๔๗๑,๒๕๑.๙๙	๔,๑๐๘,๓๙๓.๔๘

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำแนกเป็นรายอำเภอ

สำหรับการผลิตกุ้งก้ามกรามนั้น ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวนผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกรามจำนวน ๖๘๗ ราย เนื้อที่รวม ๕,๙๘๕ ไร่ ผลผลิต ๑,๐๗๗.๓๐ ตัน มูลค่า ๒๖๙.๓๓ ล้านบาท ในปัจจุบันมีเกษตรกร ปัญหาที่ผ่านมาเกษตรกรประสบกับการส่งน้ำผ่านคลองชลประทานไม่ต่อเนื่อง บ่อเลี้ยงกุ้งของเกษตรกร ส่วนใหญ่ค่อนข้างตื้นประมาณ ๘๐ เซนติเมตร ตากบ่อลอกเลนกันบ่อไม่เหมาะสม ปล่อยุ้งในอัตราที่หนาแน่น ไม่นำเครื่องตีน้ำมาใช้ในการเพิ่มออกซิเจนในช่วงวิกฤติสภาพอากาศปิดและไม่มีบ่อพักน้ำ แนวทางการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นกว่าเดิม ๑๕ เปอร์เซ็นต์หรือประมาณ ๒๕๐ ตันหรือคิดเป็นมูลค่า ๖๓ ล้านบาท โดยส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรปล่อยุ้งในอัตราที่เหมาะสม ให้มีการลอกเลนตากบ่อที่เหมาะสม แนะนำเทคนิคการเลี้ยงกุ้งให้ได้ผลผลิตดี โดยในปี ๒๕๖๑ ได้นำเกษตรกรเขตอำเภอขามเฒ่าเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่จำนวน ๕๐ ราย (ปี ๒๕๖๐ ได้นำเกษตรกรเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ ๓๐ ราย)

อำเภอ	ประเภทการจดทะเบียน			ประเภทฟาร์ม				
	บุคคล ธรรมดา	นิติ บุคคล	จำนวน ผู้ประกอบการ ทั้งหมด	แบบ พาณิชย์	แบบยัง ชีพ	เพาะปลูก อย่างเดียว	เพาะปลูก/ อนุบาล	อนุบาล อย่างเดียว
เมือง	๑,๐๑๑	๒	๑,๐๑๓	๒๑๑	๗๖๐	๑	๔	๓๘
กมลาไสย	๑,๐๗๑	-	๑,๐๗๑	๑๒๒	๙๔๔	๒	๑	-๒
ร่องคำ	๒๙๓	-	๒๙๓	๓	๒๙๐	-	-	๑
กุฉินารายณ์	๑,๑๔๘	๓	๑,๑๕๑	๑๔	๑,๑๓๗	-	-	-
เขาวง	๕๘๙	-	๕๘๙	๑๙	๕๗๐	-	-	-
ยางตลาด	๔,๑๖๙	๒	๔,๑๗๑	๑,๓๖๐	๒,๘๑๑	๑	๕	๑๘
ห้วยเม็ก	๗๒๒	-	๗๒๒	๑๗๖	๕๖๗	-	-	-
สหัสขันธ์	๕๒๑	-	๕๒๑	๖๖	๔๕๔	-	๑	-
คำม่วง	๑๐๙	-	๑๐๙	๓	๑๐๖	-	-	-
ท่าคันโท	๑๑๔	-	๑๑๔	๑	๑๑๓	-	-	-
หนองกุงศรี	๖๗๒	-	๖๗๒	๔๓๔	๒๓๘	-	-	-
สมเด็จ	๔๘๐	-	๔๘๐	๕	๔๗๕	-	-	-
ห้วยผึ้ง	๓๙๘	-	๓๙๘	๒	๓๙๖	-	-	-
สามชัย	๔๐	-	๔๐	๘	๓๒	-	-	-
นาคู	๓๕๑	-	๓๕๑	๓	๓๔๘	-	-	-
ดอนจาน	๘๓๖	-	๘๓๖	๒	๘๓๔	-	-	-
นามน	๘๑	-	๘๑	๓	๗๘	-	-	-
ฆ้องชัย	๑๒๒	-	๑๒๒	๔	๑๑๘	-	-	-
รวม	๑๒,๗๒๗	๗	๑๒,๗๓๔	๒,๔๓๖	๑๐,๒๙๘	๓	๑๑	๕๕

ปี	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่รวม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๒๕๕๘	๑,๐๓๕	๖,๖๗๐	๑,๓๓๒.๒๐	๓๓๓.๕๐
๒๕๖๐	๑,๑๔๗	๘,๒๓๕.๘๕	๑,๖๗๐.๐๐	๔๑๕.๐๐
๒๕๖๑	๖๘๗	๕,๙๘๕	๑,๐๗๗.๓๐	๒๖๙.๓๓

ที่มา :สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๔.๓ ด้านอุตสาหกรรม

๑) สถานภาพของอุตสาหกรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (สะสม) ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ จำนวนทั้งสิ้น ๓๕๗ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๑๙,๕๑๐.๐๑ ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน ๖,๓๔๐ คน

จำพวก	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๒	๑๕๘	๒๓๐.๓๗	๗๐๘
๓	๔๕๔	๒๐,๑๘๑.๗๓	๗,๐๑๗
รวม	๖๑๒	๒๐,๔๑๒.๐๙	๗,๗๒๕

ข้อมูลก่อนวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
เครื่องจักรที่มีกำลังรวม ตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป	๓๕๕	๑๙,๕๓๒.๑๐	๖,๒๕๗
คนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป	๒	๒๖.๕๑	๑๐๖
รวม	๓๕๗	๑๙,๕๕๘.๖๑	๖,๓๖๓

ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

*หมายเหตุ เนื่องจากผลบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้โรงงานใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕๐ แรงม้า หรือเทียบเท่าตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๕๐ คน ขึ้นไป จึงจะประกอบกิจการเป็นโรงงานได้

โดยพิจารณาโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งจำนวนโรงงานแยกตามเงินลงทุน ดังนี้

โรงสีข้าวทั้งหมด ๓๘ โรงงาน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐.๖๕ ของโรงงาน

โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กเงินลงทุนไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท จำนวน ๑๗๗ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๘ ประกอบกิจการ ซ่อมเครื่องยนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์เส้น ผลิตภัณฑ์เหล็ก กิ่ง-เชื่อม ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์จากไม้ ผลิตภัณฑ์เครื่องตีผสมปูนไฟร ผลิตภัณฑ์ยางเครป ทำภาชนะจากพลาสติก กิ่ง-เชื่อมโลหะทั่วไป ซ่อมแซมเครื่องจักรที่ใช้ไฟฟ้า การกลึงโลหะ การไสโลหะและเชื่อมโลหะทุกชนิด ซ่อมและเคาะพ่นสีรถยนต์ คัดแยกสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้ว ทำอาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ สีขาวชนิดแยกแกลบแยกรำผลิตขึ้นไม้สับที่ปลูกขึ้นโดยเฉพาะ ๑๓ ชนิด ตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจำหน่าย แปรรูปไม้เพื่อประดิษฐ์กรรมขอย ไส เชาะร่อง ทำวงกบขอบประตู ขอบหน้าต่าง บานประตู บานหน้าต่าง และทำเครื่องเรือนจากไม้ เผ ถ่านจากไม้ ผลิตขวดพลาสติก

โรงงานขนาดกลางเงินลงทุน ตั้งแต่ ๑๐ ล้านบาท ไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท จำนวน ๑๒๓ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๕ ประกอบกิจการ ซ่อมเครื่องยนต์ ทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ทำน้ำแข็งก้อนเล็ก ผลิตก๊าซชีวภาพ ผลิตแป้งมันสำปะหลัง ผลิตมันเส้น ผลิตแผ่นหลังคาเหล็กและส่วนประกอบในการก่อสร้าง

ผลิตแอสฟัลต์ติก คอนกรีตและเชื่อมโลหะทุกชนิด คอนกรีตผสมเสร็จ ตากกากแป้งมันสำปะหลัง และผลิตยาง
ครอป ผลิตเครื่องตีผสมปูนไพร ห้องเย็น แช่อาหาร ทำพลาสติกเป็นเม็ด และสีข้าว

โรงงานขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนมากกว่า ๑๐๐ ล้านบาท มีจำนวน ๑๙ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ
๕.๓๒ ประกอบกิจการ ผลิตแป้งมันสำปะหลัง ทำน้ำตาลทรายดิบ ผลิตเอทานอลเพื่อเป็นเชื้อเพลิง ผลิตยาง
ครอป ยางแท่ง เอสทีอาร์ ๒๐ ยางผสม หล่อผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงและคอนกรีตเสา ผลิตส่งและจำหน่าย
พลังงานไฟฟ้า ผลิตก๊าซชีวภาพ โรงงานห้องเย็นแช่อาหาร ซ่อมรถยนต์ อบพีชหรือเมล็ดพืช และผลิตพลังงาน
ไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง ชีวมวลกำลังการผลิต ๔๕ เมกะวัตต์

๒) ตารางแสดงสถิติจำนวนโรงงานแยกตามเงินลงทุน

ขนาดการลงทุน	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก (เงินทุน <= ๑๐ ล้านบาท)	๑๗๗	๘๘๓.๘๔	๑,๗๓๒	๔๙.๕๘
ขนาดกลาง (เงินทุน > ๑๐ ล้านบาท <=๑๐๐ ล้านบาท)	๑๒๓	๓,๐๖๗.๖๒	๑,๙๙๑	๓๔.๔๕
ขนาดใหญ่ (เงินทุน > ๑๐๐ ล้านบาท)	๑๙	๑๕,๐๒๓.๓๐	๒,๓๒๓	๕.๓๒
โรงสีข้าวทั้งหมด	๓๘	๕๘๓.๘๕	๓๑๗	๑๐.๖๕
รวม	๓๕๗	๑๙,๕๕๘.๖๑	๖,๓๖๓	๑๐๐.๐๐

๓) หมวดอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๕ อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

๓.๑) หมวดอุตสาหกรรมผลิตอื่น ๆ (ทั่วไป) ประกอบด้วยการผลิต ส่งและจำหน่าย
พลังงานไฟฟ้า เงินลงทุน ๗,๘๒๕.๐๘ ล้านบาท รองลงมาการผลิตก๊าซชีวภาพ เงินลงทุน ๕๐๐.๒๔ ล้านบาท
และการผลิตไอน้ำของกิจการโรงแรม เงินลงทุน ๒๔๘.๕๐ ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น
๕๑ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๘,๕๗๓.๘๒ ล้านบาท คนงาน ๖๔๘ คน

๓.๒) หมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ประกอบด้วยการทำแป้งมันสำปะหลัง
เงินลงทุน ๒,๘๓๗.๐๖ ล้านบาท รองลงมาโรงสีข้าว เงินลงทุน ๖๗๔.๓๘ ล้านบาท และการทำมันเส้น เงิน
ลงทุน ๑๐๘.๑๗ ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๘๔ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๓,๖๑๙.๖๑
ล้านบาท คนงาน ๑,๕๑๐ คน

๓.๓) หมวดอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วยการทำน้ำตาลดิบและน้ำตาลทราย เงิน
ลงทุน ๑,๘๖๒.๕๗ ล้านบาท รองลงมาน้ำแข็งก้อนเล็ก ๓๐๔.๖๔ ล้านบาท และการทำสาหร่ายเงิน
ลงทุน ๓๙.๕๐ ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๔๕ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๒,๓๐๖.๖๕ ล้าน
บาท คนงาน ๑,๗๘๘ คน

๓.๔) หมวดอุตสาหกรรมเครื่องตี ประกอบด้วยการผลิตเอทานอล (ไม่ใช่เพื่อการบริโภค)
เงินลงทุน ๒,๐๘๔.๒๕ ล้านบาท และทำน้ำดื่ม เงินลงทุน ๓.๙๕ ล้านบาท ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น
๓ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๒,๐๘๘.๒๐ ล้านบาท คนงาน ๑๒๒ คน

๓.๕) หมวดอุตสาหกรรมผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ ประกอบด้วย ซ่อมและปะยางรถยนต์ เงินลงทุน ๓๓๑.๔๒ ล้านบาท ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น ๑๖ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๓๓๑.๔๒ ล้านบาท คนงาน ๒๗๕ คน

๔) ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๕ อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

อันดับที่ ๑ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานความร้อน

ประเภทลำดับที่ ๘๘ (๒) สาขาอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ

มีจำนวนทั้งหมด ๘ โรงงาน เงินลงทุน ๗,๘๒๕.๐๘ ล้านบาท คนงาน ๑๔๔ คน

อันดับที่ ๒ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ทำแป้งมันสำปะหลัง

ประเภทลำดับที่ ๙(๒) สาขาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช

มีจำนวนทั้งหมด ๑๑ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๙๑๓.๐๖ ล้านบาท คนงาน ๙๕๘ คน

อันดับที่ ๓ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตเอทานอล (ไม่ใช่เพื่อการบริโภค)

ประเภทลำดับที่ ๑๗ สาขาอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม

มีจำนวนทั้งหมด ๒ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๐๘๔.๒๕ ล้านบาท คนงาน ๘๐ คน

อันดับที่ ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ทำน้ำตาลดิบและน้ำตาลทรายขาว

ประเภทลำดับที่ ๑๑(๓) สาขาอุตสาหกรรมอาหาร

มีจำนวนทั้งหมด ๒ โรงงาน เงินลงทุน ๑,๘๖๒.๕๗ ล้านบาท คนงาน ๑,๓๒๖ คน

อันดับที่ ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต การทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต ผลิตภัณฑ์

คอนกรีตผสมผลิตภัณฑ์ยับยั้ง หรือ ผลิตภัณฑ์ปูนปลาสเตอร์

ประเภทลำดับที่ ๕๘(๑) สาขาอุตสาหกรรมผลิตอโลหะ

มีจำนวนทั้งหมด ๔๙ โรงงาน เงินลงทุน ๖๕๕.๒๖ ล้านบาท คนงาน ๕๕๖ คน

๕) ความเคลื่อนไหวการลงทุนภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ปี	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๒๕๕๘	๕๔๘	๑๕,๖๕๒.๐๗	๙,๓๘๐
๒๕๕๙	๕๗๖	๑๙,๑๗๑.๓๗	๖,๘๐๓
๒๕๖๐	๕๙๐	๒๐,๒๔๙.๓๖	๗,๔๙๒
๒๕๖๑	๖๐๕	๒๐,๑๕๕.๐๒	๗,๕๐๓
๒๕๖๒	๓๕๗	๑๙,๕๕๘.๖๑	๖,๓๖๓

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๑.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์)

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระบบชลประทานขนาดใหญ่ ๑ แห่ง ได้แก่ โครงการชลประทานลำปาว ซึ่งสามารถกักเก็บน้ำได้ ๒,๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพาะปลูกในฤดูฝนได้ประมาณ ๓๐๖,๙๖๓ ไร่ และส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้งได้ประมาณ ๑๘๐,๐๐๐ ไร่ มีพื้นที่รับผลประโยชน์ ๓๓๘,๘๐๐ ไร่

ตารางที่ ๒๖ พื้นที่รับประโยชน์และพื้นที่ชลประทานของโครงการชลประทานขนาดใหญ่

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	พื้นที่รับประโยชน์	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	เขื่อนลำปาว	อ.ยางตลาด	๘๒,๐๖๒
		อ.เมือง	๙๐,๒๕๑
		อ.กมลาไสย	๘๙,๗๙๘
		อ.ฆ้องชัย	๔๔,๘๕๒

ที่มา : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว

จังหวัดกาฬสินธุ์มีระบบชลประทานขนาดกลาง ๑๗ แห่ง ปริมาณกักเก็บน้ำอยู่ที่ ๘๘,๓๗๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ ๗๙,๓๖๒ ไร่

ตารางที่ ๒๗ พื้นที่ชลประทานขนาดกลาง

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ที่ตั้ง		ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ		
๑	อ่างเก็บน้ำห้วยสีทน	โพนทอง	เมือง	๓.๕๕	๖,๗๐๗
๒	อ่างเก็บน้ำห้วยแก่ง	ดงพุง	ดอนจาน	๒๓.๓๒๕	๑๐,๕๓๔
๓	อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์	ห้วยโพธิ์	เมือง	๒.๔๔๔	๒,๖๙๐
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	๔.๑๕	๑,๐๔๙
๕	อ่างเก็บน้ำห้วยผา	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	๖.๔๒๒	๑๕,๓๘๗
๖	อ่างเก็บน้ำห้วยสะทาด	คำบง	ห้วยผึ้ง	๑๑.๖๖	๗,๘๔๓
๗	อ่างเก็บน้ำจุมจัง	กุดหว้า	กุฉินารายณ์	๗.๓๘๑	๘,๓๓๔
๘	อ่างเก็บน้ำหนองหมาจอก	ยางตลาด	ยางตลาด	๐.๗๒๕	๔๗๘
๙	อ่างเก็บน้ำบึงอร่าม	ยางตลาด	ยางตลาด	๓.๖	๒,๐๐๙
๑๐	อ่างเก็บน้ำห้วยวังลิ้นฟ้า	คำเหมือดแก้ว	ห้วยเม็ก	๓.๓๕	๒,๗๖๑
๑๑	อ่างเก็บน้ำหนองหญ้าม้า	อีต้อม	ยางตลาด	๒.๕๕๘	๓,๐๐๐
๑๒	อ่างเก็บน้ำหนองบ้านสา	คลองขาม	ยางตลาด	๐.๕๕๔	๙๖๓
๑๓	อ่างเก็บน้ำห้วยมะโน	นาคู	นาคู	๕.๘๑๕	๓,๐๑๘
๑๔	อ่างเก็บน้ำสายนาเวียง	คุ้มเก่า	เขาวง	๐.๙๖๑	๔๕๙
๑๕	อ่างเก็บน้ำห้วยจาน	บ่อแก้ว	นาคู	๐.๒๕	๔,๔๐๐

ลำดับที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ที่ตั้ง		ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ		
๑๖	อ่างเก็บน้ำห้วยสังเคียบ	แขงบาดาล	สมเด็จ	๗.๕	๕,๑๓๐
๑๗	อ่างเก็บน้ำลำพะยั้ง (ตอนบน)	สงเปลือย	เขาวง	๔.๑๓๗	๔,๖๐๐
รวม				๘๘,๓๗๒	๗๙,๓๖๒

ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีระบบชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๒๐๑ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๔๔,๗๔๐ ไร่

ตารางที่ ๒๘ พื้นที่ชลประทานขนาดเล็ก

ลำดับที่	อำเภอ	ชลประทานขนาดเล็ก	
		จำนวนโครงการ (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑	อำเภอเมือง	๑๖	๕,๕๘๐
๒	อำเภอกมลาไสย	๓	๘๒๐
๓	อำเภอร่องคำ	๒	๑๑๐
๔	อำเภอนามน	๗	๑,๔๐๐
๕	อำเภอห้วยผึ้ง	๕	๕๓๐
๖	อำเภอกุฉินารายณ์	๓๑	๑๑,๗๕๕
๗	อำเภอยางตลาด	๑๐	๖๓๐
๘	อำเภอห้วยเม็ก	๑๕	๑,๒๙๕
๙	อำเภอหนองกุงศรี	๑๐	๕๗๕
๑๐	อำเภอท่าคันโท	๘	๑,๓๖๐
๑๑	อำเภอสหัสขันธ์	๑๖	๓,๐๐๕
๑๒	อำเภอคำม่วง	๑๙	๔,๐๕๐
๑๓	อำเภอสามชัย	๖	๑๙๐
๑๔	อำเภอสมเด็จ	๒๐	๖,๙๖๕
๑๕	อำเภอเขาวง	๗	๒,๐๕๐
๑๖	อำเภอนาคู	๑๒	๔๘๐
๑๗	อำเภอดอนจาน	๑๒	๓,๑๙๕
๑๘	อำเภอฆ้องชัย	๒	๗๕๐
รวม		๒๐๑	๔๔,๗๔๐

ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๖๖ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๐๑,๓๒๐ ไร่

ตารางที่ ๒๙ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

ลำดับที่	อำเภอ	โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	
		จำนวนโครงการ (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑	อำเภอเมือง	๒	๒,๕๐๐
๒	อำเภอกมลาไสย	๑๕	๒๒,๘๑๑
๓	อำเภอร่องคำ	๘	๑๓,๓๐๒
๔	อำเภอห้วยผึ้ง	๒	๓,๕๐๐
๕	อำเภอกุฉินารายณ์	๑๓	๑๙,๖๙๘
๖	อำเภอยางตลาด	๕	๑๐,๗๑๕
๗	อำเภอห้วยเม็ก	๒	๓,๕๐๐
๘	อำเภอหนองกุศรี	๑	๑,๖๒๐
๙	อำเภอท่าคันโท	๒	๑,๗๐๐
๑๐	อำเภอสหัสขันธ์	๕	๗,๑๙๐
๑๑	อำเภอสามชัย	๖	๗,๗๘๐
๑๒	อำเภอฆ้องชัย	๕	๗,๐๐๔
รวม		๖๖	๑๐๑,๓๒๐

ที่มา : โครงการชลประทานกาฬสินธุ์

๒.๒ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๒.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๐ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าวนาปี	๑,๔๔๒,๔๕๕	๑,๒๕๗,๙๙๓	๔๙๑,๙๘๓,๐๐๐	๓๖๘	๑๑
ข้าวนาปรัง	๓๘๐,๖๑๖	๒๗๙,๙๗๐	๑๗๙,๒๗๔,๐๐๐	๖๔๐	๑๒.๔๗
มันสำปะหลัง	๒๔๑,๕๒๓	๒๔๑,๕๒๓	๘๕๖,๓๒๕,๐๐๐	๓,๕๔๕.๕๒	๒.๕๕
อ้อยโรงงาน	๓๘๕,๘๙๗	๓.๘๕,๘๙๗	๔,๕๕๘,๒๑๕	๑๑,๘๑๒	๐.๘๘
ยางพารา	๑๙๐,๙๖๙	๑๙๐,๙๖๙	๒๘,๗๗๙,๐๐๐	๑๕๐.๗๐	
ปาล์มน้ำมัน	๓,๖๙๘	๓,๖๙๘	๒,๘๘๑,๐๐๐	๗๘๐.๙๗	๓.๑๕

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๑ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	๑๙,๐๐๘	๘๖,๓๑๔	๒๑,๕๑๘	ตัว	๙๔	๒,๐๒๒,๖๙๒
กระบือ	๔,๘๐๖	๒๓,๒๑๐	๖,๙๖๓	ตัว	๙๘	๖๘๒,๓๗๔
ไก่	๗๗,๐๐๙	๒,๓๒๙,๘๐๒	๒๗,๙๕๗,๖๒๔	ตัว	๘๙	๒,๔๘๘,๒๒๘,๕๓๖
เป็ด	๑๒,๓๑๖	๒๙๒,๒๐๖	๓,๖๕๒,๕๗๕	ตัว	๘๐	๒๙๒,๒๐๖,๑๐๐
โคนม	๔๕	๗๐๓	๒,๗๔๑,๗๐๐	กิโลกรัม	๑๓	๓๕,๖๔๒,๑๐๐
สุกร	๓,๑๙๖	๕๗,๘๐๕	๑๐,๙๕๕	ตัว	๖๕	๗๑๒,๐๗๕
แพะ	๙๘	๑,๔๖๐	๑,๐๖๐	ตัว	๑๒๔	๑๓๑,๔๔๐
แกะ	๘	๗๐	๗๗	ตัว	๑๐๐	๗,๗๐๐

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓๒ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
กุ้งก้ามกราม	๑,๐๔๐	๗,๖๔๐.๓๕	๕,๐๕๗	๑,๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐
ปลาหมอไทย	๑๑๐	๑,๐๐๙	๕๔๖	๑,๑๐๐,๐๐๐	๘๐	๘๘,๐๐๐,๐๐๐
ปลาดุก	๔๖	๔๑๑.๗๐	๒๑๕	๘๐๐,๐๐๐	๕๒	๔๑,๖๐๐,๐๐๐
ปลานิล	๔๖๗	๑๕๔.๑๙	๑๐,๔๕๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๖๐	๖๖๐,๐๐๐,๐๐๐

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๓๓ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ด้านพืช		
ข้าวเหนียว	ตัน	๓๗,๓๖๒.๘๒

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๒.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
GAP		
ข้าวหอมมะลิ	ตัน	๓,๑๑๑.๒๓
มะม่วง	แปลง	๒๔๙
พุทรา	แปลง	๑๑๗๔
พริก	แปลง	๑๒๘
มะเขือเทศ	แปลง	๑๑๙
ข้าวโพดฝักสด	แปลง	๙๒

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ผักบุ้งจีน	แปลง	๘๖
แตงร้าน	แปลง	๘๔
เห็ดฟาง	แปลง	๗๙
มะม่วงเขียวแก้ว	แปลง	๕๔
หอมแบ่ง	แปลง	๕๒
กระเจี๊ยบแดง	แปลง	๔๙
ถั่วลันเตา	แปลง	๔๘
มะม่วงมหาชนก	แปลง	๔๖
มะละกอ	แปลง	๓๒
กล้วย	แปลง	๓๐
กล้วยน้ำว้า	แปลง	๒๙
ผักชี	แปลง	๒๖
คะน้า	แปลง	๒๓
ตะไคร้	แปลง	๒๓
มะม่วงน้ำดอกไม้	แปลง	๒๓
โหระพา	แปลง	๒๒
บวบ	แปลง	๑๙
หน่อไม้ฝรั่ง	แปลง	๑๗
กวาดตุง	แปลง	๑๔
ข่า	แปลง	๑๔
ชะอม	แปลง	๑๓
มะเขือเปราะ	แปลง	๑๓
เสาวรส	แปลง	๑๓
ไผ่	แปลง	๑๓
ผักบุ้ง	แปลง	๑๒
มะนาว	แปลง	๑๒
อ้อย	แปลง	๑๑
ถั่วฝักยาว	แปลง	๙
ผักกาดหอม	แปลง	๘
ฝรั่ง	แปลง	๗
ขึ้นฉ่าย	แปลง	๔
ข้าวโพดหวาน	แปลง	๔
ฟักทอง	แปลง	๔
บวบเหลี่ยม	แปลง	๓
ผักชีฝรั่ง	แปลง	๓
ผักหวานป่า	แปลง	๓
ฝรั่งกิมจู	แปลง	๓
แคนตาลูป,เมล่อน	แปลง	๓
แมงลัก	แปลง	๓
ไฮโดรโปนิกส์ (กรีนโอ๊ค)	แปลง	๓
กวาดตุงฮ่องเต้	แปลง	๒
กะหล่ำปลี	แปลง	๒
กะเพรา	แปลง	๒
ต้นอ่อนพีช (ต้นอ่อนผักบุ้ง)	แปลง	๒
ถั่วงอก	แปลง	๒

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
บวบงู	แปลง	๒
ผักกาดขาวปลี	แปลง	๒
ผักชีลาว	แปลง	๒
มะเขือพวง	แปลง	๒
เห็ดนางฟ้า	แปลง	๒
กล้วยหอมทอง	แปลง	๑
กุยช่าย	แปลง	๑
ถั่วพู	แปลง	๑
น้ำเต้า	แปลง	๑
ฟักข้าว	แปลง	๑
มะม่วงเขียวเสวย	แปลง	๑
มะม่วงโชคอนันต์	แปลง	๑
ลำไย	แปลง	๑
สับปะรด	แปลง	๑
อินทผลัม	แปลง	๑
เมล่อน	แปลง	๑
เห็ดนางฟ้าฮังการี	แปลง	๑
เห็ดหูหนู	แปลง	๑
แตงกวา	แปลง	๑
ไฮโดรโปนิกส์	แปลง	๑
ไฮโดรโปนิกส์ (เรตไฮค์)	แปลง	๑
เกษตรอินทรีย์		
ข้าวหอมมะลิ	ตัน	๒๐.๒๕
พืชผักอินทรีย์	แปลง	๒๑
อื่นๆ		

ที่มา

๑. ที่มาของข้อมูลจากข้อมูลปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดปีเพาะปลูก ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ที่ได้รับจากจังหวัด
๒. ปริมาณผลผลิตรายเดือนคำนวณเป็นสัดส่วนร้อยละเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตทั้งปีของสินค้าชนิดนั้นๆ
๓. ปริมาณผลผลิตปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ เป็นผลรวมของปริมาณผลผลิตในปีปฏิทิน ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ ในระดับอำเภอและตำบลของสินค้าชนิดนั้นๆ ตามลำดับ

ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบปลอดภัย และได้รับการรับรองมาตรฐาน

- ปศุสัตว์ มาตรฐาน GAP จำนวน ๑๑๘ ราย มาตรฐานสัตว์ปีกเลี้ยงปล่อยอิสระ จำนวน ๑ ราย
- ประมง มาตรฐาน GAP จำนวน ๔๔ ราย และ Safety Level จำนวน ๑๓๒ ราย
- ด้านข้าว มาตรฐาน GAP จำนวน ๕๖๙ ราย มาตรฐานอินทรีย์ จำนวน ๒,๖๘๖ ราย
- ด้านพืชอื่นๆ มาตรฐาน GAP จำนวน ๑,๐๘๑ ราย มาตรฐานอินทรีย์และระยะปรับเปลี่ยน จำนวน ๔๖ ราย

สินค้า : ด้านปศุสัตว์

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวนแปลง/ราย	จำนวน/ตัว	มาตรฐานที่ได้รับ
๑	โคเนื้อ	๑	๖๒	GAP
๒	โคนม	๑๗	๓๑๖	GAP
๓	สุกร	๖๔	๕๒,๕๖๕	GAP
๔	ไก่เนื้อ	๒๐	๓๘๘,๗๖๐	GAP
๕	ไก่ไข่	๒	๕๔,๐๐๐	GAP
๖	จิ้งหรีด	๑๓	๖๕๐ (บ่อ)	GAP
๗	สัตว์ปีกเลี้ยงปล่อยอิสระ(เป็ดไข่)	๑	๕๐๐	GAP

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านประมงที่ได้มาตรฐาน GAP

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวน (ราย)	จำนวน (บ่อ/กระชัง)	พื้นที่ (ไร่)
๑	ปลานิลในกระชัง	๒๖๐	๒๑,๔๑๑ กระชัง	๙๔.๓๔
๒	กุ้งก้ามกราม	๑๒๕	๖๐๗ บ่อ	๑,๐๔๗.๙๔
๓	ปลากะพงขาว	๒๒	๔๕ บ่อ	๘๖.๗๕
๔	ปลานิล (เพาะฟัก/อนุบาล)	๑๑	๖๐ บ่อ	๖๑.๑๙
๕	ปลาดุก	๓๐	๒๕๙ บ่อ	๑๕๑
รวม		๔๔๘	๒๑,๔๑๑ กระชัง/๙๗๑ บ่อ	๑,๔๔๑.๒๒

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านประมงที่ได้มาตรฐาน Safety Level

ลำดับ	ชนิดสินค้า	จำนวน (ราย)	จำนวน (บ่อ)	พื้นที่ (ไร่)
๑	ปลานิล, ปลาดุก	๙๑	๑๓๘	๑๔๔.๒๐
๒	ปลาดุก	๑๘	๗๗	๕๗.๗๐
๓	กบ	๕	๑๖	๙.๐๐
๔	ปลาดุก, ปลาหมอ, กบ	๑๘	๑๗๘	๑๖๑.๙๐
รวม		๑๓๒	๔๐๙	๓๗๒.๘๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านข้าว

ลำดับที่	ระดับมาตรฐาน	จำนวนแปลง/ราย	จำนวนไร่
๑	T๑ (เตรียมความพร้อม)	-	-
๒	T๒ (ปรับเปลี่ยน) งบจังหวัด	๑,๔๖๘ ราย	๙,๒๖๔ ไร่
๓	มาตรฐานอินทรีย์	๑,๒๑๘ แปลง/๑,๑๕๔ ราย	๖,๓๒๙ ไร่
๔	GAP	๕๖๙ ราย	๕,๙๓๔ ไร่

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์

สินค้า : ด้านพืชอื่น

ลำดับที่	ระดับมาตรฐาน	จำนวนแปลง/ราย	พื้นที่ (ไร่)
๑	อินทรีย์	๑๙	๒๑๗.๒๗
๒	อินทรีย์(ระยะปรับเปลี่ยน)	๒๗	๑๒๐.๔๕
๓	GAP	๑,๐๘๑	๕,๘๓๐.๓๑

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์
(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังนี้

๑. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กร ที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเอง ระบุว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถนำข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกดดันดังกล่าวได้

๑. การวิเคราะห์ SWOTของจังหวัดกาฬสินธุ์

จากการข้อมูลทั่วไป การวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น และการวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพด้านต่าง ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาสู่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทำให้ทราบถึงศักยภาพและการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดโดยผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดต่อไป

ตาราง การวิเคราะห์ SWOTของจังหวัดกาฬสินธุ์

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>๑. มีศักยภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเกษตร (มีพื้นที่การเกษตร ๒.๘๓ ล้านไร่ ๖๕.๒๖%)</p> <p>๒. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตร (เกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ๑๗๒,๕๗๗ ครัวเรือน ๕๗% ของครัวเรือนจังหวัด)</p> <p>๓. โครงสร้างเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๓,๘๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓ อันดับ ๑ ใน ๑๙ สาขา)</p> <p>๔. พื้นที่ในเขตชลประทาน ๓.๔๙ แสนไร่ ร้อยละ ๘.๐๔ พื้นที่ทำการเกษตร เช่น ข้าวนาปรัง เลี้ยงกุ้งก้ามกราม กระจ่างปลานิล</p> <p>๕. มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรงไม้สำหรับล้าง โรงงานน้ำตาล หลายแห่ง</p> <p>๖. สินค้าเกษตรได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI</p> <p>๗. วัฒนธรรมประจำถิ่นที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์</p> <p>๘. มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ตั้งอยู่บนเส้นทางสาย EWEC</p>	<p>๑. ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๓ ๒๓.๗๙% อันดับที่ ๔ ของประเทศ</p> <p>๒. ผลิตภัณฑ์ต่อหัว (GPP per capita) ปี ๖๓ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ๗๓,๔๐๔ บาท/ปี (ลำดับที่ ๖๗) ปี ๖๒ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ๗๓,๕๘๗ บาท/ปี (อันดับ ๖๕ จากจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวจากมากไปน้อย)</p> <p>๓. ระบบชลประทานยังมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร</p> <p>๔. ผลผลิตภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ผลตอบแทนที่ได้รับได้ค้ำมทุน</p> <p>๕. ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร/แรงงานสูงอายุ</p> <p>๖. ระบบการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ยังไม่ครอบคลุมและเชื่อมโยงในทุกพื้นที่</p>
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<p>๑. กระแสความนิยมการบริโภคอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค</p> <p>๒. นโยบายจังหวัดสนับสนุนโครงการพัฒนาด้านการเกษตร และแหล่งน้ำ</p> <p>๓. นโยบายส่งเสริมปลูกพืชทางเลือก เช่น กัญชา กัญชง กระจ่างหอมฯ</p> <p>๔. นโยบายส่งเสริมการฉีดวัคซีนโควิด๑๙</p> <p>๕. นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ</p>	<p>๑. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid ๑๙</p> <p>๒. สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลกมีผลอยู่ในช่วงการฟื้นฟูเศรษฐกิจ</p> <p>๓. ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด เช่น ลัมปีสกิน และปัญหาฝุ่นละออง pm ๒.๕</p> <p>๔. ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคเกษตร ปรับสูงขึ้น</p> <p>๕. ข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ</p>

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๖๑ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <p>๑. มีศักยภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเกษตร (พื้นที่เกษตร ๒.๘๓ ล้านไร่ ๖๕.๒๖%)</p> <p>๒. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตร (ครัวเรือนเกษตร ๑๗๒,๕๗๗ ครัวเรือน ๕๗% ของครัวเรือนจังหวัด)</p> <p>๓. โครงสร้างเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๓,๘๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓ อันดับ ๑ ใน ๑๙ สาขา</p> <p>๔. พื้นที่ในเขตชลประทาน ๓.๔๙ แสนไร่ ๘.๐๔</p> <p>๕. มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรหลายแห่ง</p>	<p>W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <p>๑. ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน พ.ศ. ๒๕๖๓ ๒๓.๗๙% อันดับที่ ๔ ของประเทศ</p> <p>๒. ผลิตภัณฑ์ต่อหัว (GDP per capita) ปี ๖๓ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ๗๓,๔๐๔ บาท/ปี (ลำดับที่ ๖๗)</p> <p>๓. ระบบชลประทานยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร</p> <p>๔. ผลผลิตภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ผลตอบแทนที่ได้รับได้คุ้มทุน</p> <p>๕. ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร/แรงงานสูงอายุ</p>
<p>O โอกาส (ภายนอก)</p> <p>๑. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid๑๙</p> <p>๒. สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลกมีผลอยู่ในช่วงการฟื้นฟูเศรษฐกิจ</p> <p>๓. ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด เช่น ลัมปี สกิน และปัญหาฝุ่นละออง pm ๒.๕</p> <p>๔. ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคเกษตร ปรับสูงขึ้น</p> <p>๕. ข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ</p>	<p>SO</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>S๑,O๑ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ (Clean Food Good Health)</p> <p>S๑,O๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>S๒,O๒ เพิ่มศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้เข้มแข็ง</p> <p>S๓,O๓ ส่งเสริมวิจัยและพัฒนาผลิตพืชสมุนไพรบวจร</p>	<p>WO</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>W๑,O๒ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>W๒,O๑ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์</p> <p>W๓,O๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร</p> <p>W๔/,๕,O๒ ส่งเสริมยกระดับเกษตรกรแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p> <p>W๕,O๒ วิจัยและพัฒนาสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร</p>
<p>T อุปสรรค (ภายนอก)</p> <p>๑. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid ๑๙</p> <p>๒. สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลกมีผลอยู่ในช่วงการฟื้นฟูเศรษฐกิจ</p> <p>๓. ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคและแมลงระบาด เช่น ลัมปี สกิน และปัญหาฝุ่นละออง pm ๒.๕</p> <p>๔. ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคเกษตร ปรับสูงขึ้น</p> <p>๕. ข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ</p>	<p>ST</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>S๒T๔,๕ – ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน</p>	<p>WT</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>W๔T๔ – พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“ศูนย์กลางเกษตรปลอดภัยด้วยนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ สืบสานเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ (Mission)

๑. พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๒. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยเศรษฐกิจพอเพียง
๓. บริหารทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
๔. พัฒนาเกษตรกรและองค์กรให้เข้มแข็งและมีธรรมาภิบาล

๒. เป้าประสงค์หลักการพัฒนา ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

๑. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อาชีพมั่นคง รายได้เพิ่มขึ้น และองค์กรเข้มแข็ง
๒. สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
๓. สร้างพื้นที่โซนเกษตรกรรมยั่งยืนให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
๔. พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน

ตัวชี้วัด

๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗
๒. พื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

๓. ประเด็นการพัฒนา (Strategic Issue)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและปลอดภัย

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
๓. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร (Big Data)
๔. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป
๕. วิจัยและพัฒนาสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร (Smart Farm/AIC)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์

๑. พัฒนา Smart Farmer Young Smart Farmer ยุวเกษตรกร
๒. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๓. พัฒนาระบบธุรกิจสหกรณ์/ระบบธุรกิจการเกษตร
๔. ส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา
๕. ส่งเสริมระบบการตลาด E-commerce
๖. พัฒนาระบบโลจิสติกส์

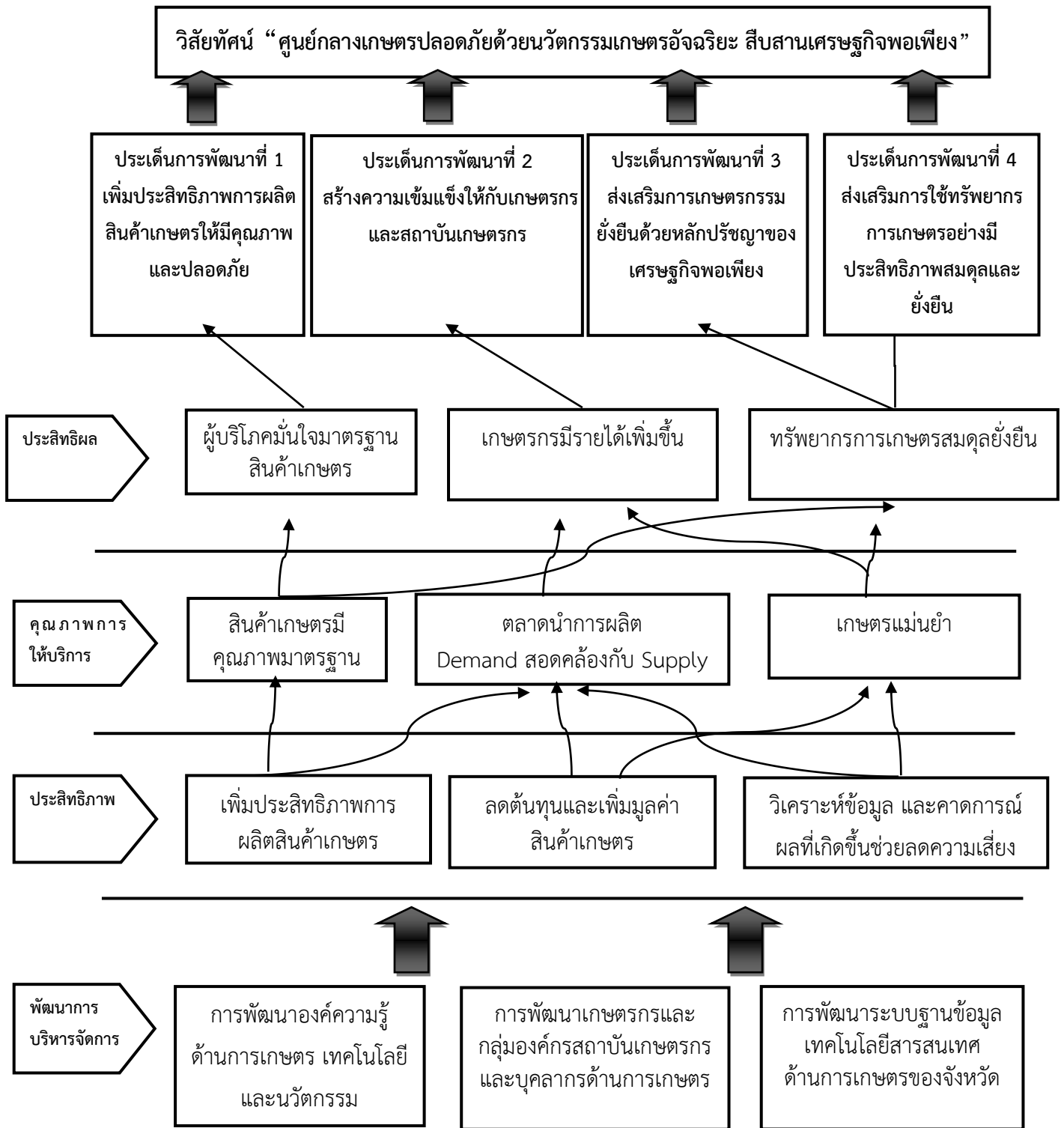
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการเกษตรกรรมยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
๒. ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์
๓. ส่งเสริมเกษตรผสมผสาน
๔. ส่งเสริมวนเกษตร
๕. ส่งเสริมเกษตรธรรมชาติ
๖. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน

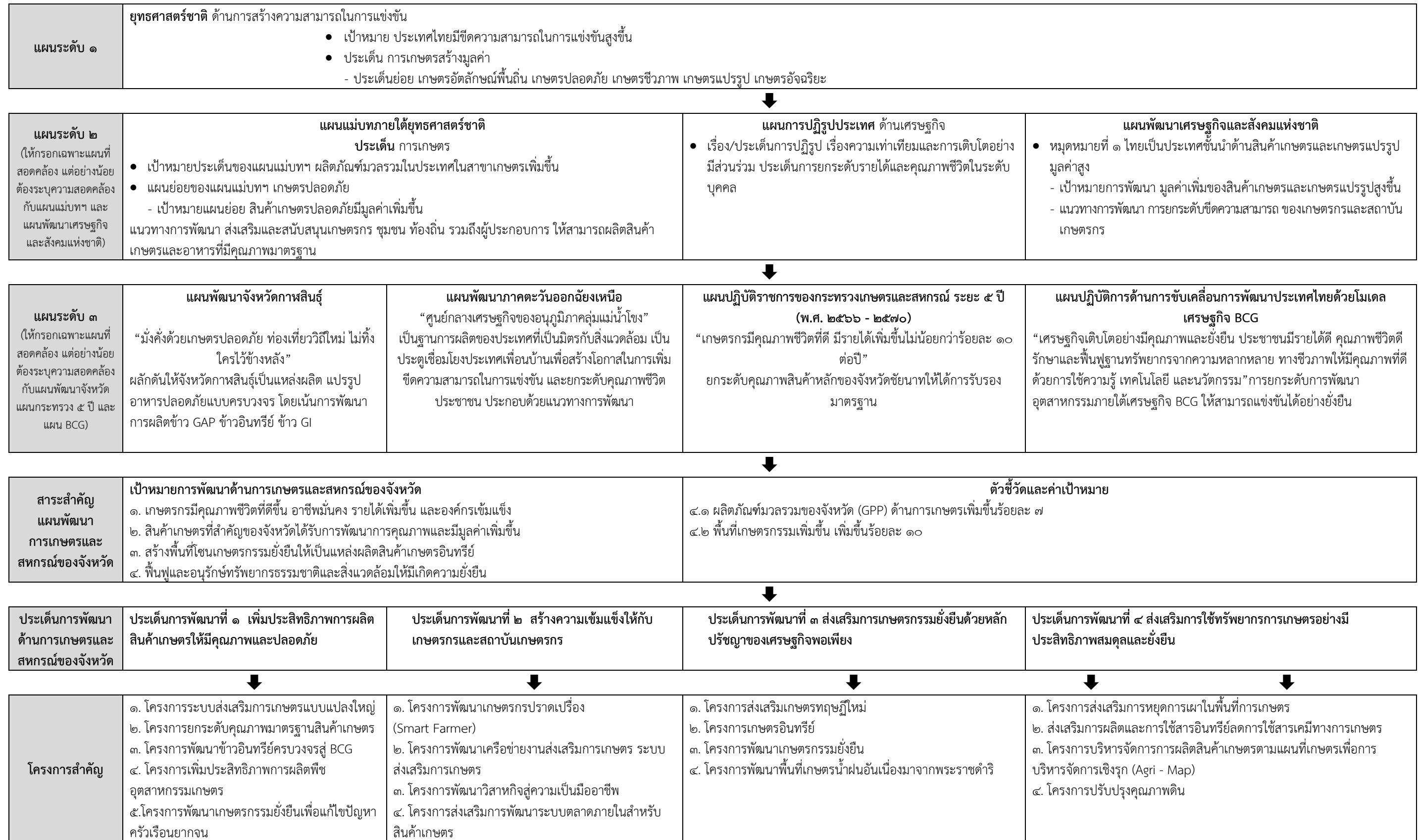
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพสมดุลและยั่งยืน
กลยุทธ์

๑. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ
๒. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการดิน
๓. แก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรและปัญหาสิ่งแวดล้อม
๔. การบริหารจัดการพื้นที่เชิงรุก Zoning by Agri-map

แผนที่ประเด็นการพัฒนา (Strategy Map)

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ	
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.		
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570		
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มี คุณภาพและปลอดภัย	1. ส่งเสริมยกระดับ เกษตรแปลงใหญ่ด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม	โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่		27 แปลง	27 แปลง	27 แปลง	27 แปลง	27 แปลง		4,346,700	4,346,700	4,346,700	4,346,700	4,346,700	เกษตรจังหวัด
		ใหญ่		200 ราย	200 ราย	200 ราย	200 ราย	200 ราย		353,000	353,000	353,000	353,000	353,000	ปศุสัตว์จังหวัด
		ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลง ใหญ่ (กึ่งก้าวมกราม)		86 ราย	86 ราย	86 ราย	86 ราย	86 ราย		221,800	221,800	221,800	221,800	221,800	ประมงจังหวัด
		ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่		2,675 ไร่	2,675 ไร่	2,675 ไร่	2,675 ไร่	2,675 ไร่		4,012,500	4,012,500	4,012,500	4,012,500	4,012,500	พศ.
		โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่		75 ราย	75 ราย	75 ราย	75 ราย	75 ราย		521,997	521,997	521,997	521,997	521,997	สปก.
		โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลง ใหญ่		32 แปลง	32 แปลง	32 แปลง	32 แปลง	32 แปลง		3,771,220	3,771,220	3,771,220	3,771,220	3,771,220	ศูนย์ฯ ข้าว
		โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลง ใหญ่		208 ราย	208 ราย	208 ราย	208 ราย	208 ราย		459,900	459,900	459,900	459,900	459,900	ศูนย์วิจัยฯ น้ำ จืด
		โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่		1,460 ราย	1,460 ราย	1,460 ราย	1,460 ราย	1,460 ราย		247,600	247,600	247,600	247,600	247,600	สศส.
2. ส่งเสริมการผลิต สินค้าเกษตรให้ได้ คุณภาพมาตรฐาน	โครงการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานสินค้าเกษตร			612 ราย	612 ราย	612 ราย	612 ราย	612 ราย		846,400	846,400	846,400	846,400	846,400	
		โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าเกษตร		120 ราย	120 ราย	120 ราย	120 ราย	120 ราย		568,740	568,740	568,740	568,740	568,740	

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570	
		โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	3 ศูนย์	3 ศูนย์	3 ศูนย์	3 ศูนย์	3 ศูนย์		74,244	74,244	74,244	74,244	74,244	
		โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะ ในการประกอบอาชีพทั้งในและ นอภาคเกษตร	45 ราย	45 ราย	45 ราย	45 ราย	45 ราย		159,490	159,490	159,490	159,490	159,490	สปก.
		โครงการวิจัยการทดสอบและ พัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตอ้อยตาม ศักยภาพของพื้นที่ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง		105,435	105,435	105,435	105,435	105,435	
		โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์มัน สำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง		39,688	39,688	39,688	39,688	39,688	
		โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตมัน สำปะหลังในระดับชุมชนพื้นที่ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง		78,408	78,408	78,408	78,408	78,408	

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ	
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.		
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570		
		โครงการวิจัยการพัฒนาและขยาย ผลนวัตกรรมการผลิตปาล์มน้ำมัน ด้วยการจัดการที่เหมาะสม		2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง		72,864	72,864	72,864	72,864	72,864	ศพ.
		โครงการวิจัยเทคโนโลยีการใช้ชีว ภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชเพื่อการผลิต พืชปลอดภัยโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม		2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง	2 การทดลอง		158,400	158,400	158,400	158,400	158,400	
		โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ฝ้าย		1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง	1 การทดลอง		33,374	33,374	33,374	33,374	33,374	
		โครงการผลิตพันธุ์พืช		4 ชนิด	4 ชนิด	4 ชนิด	4 ชนิด	4 ชนิด		718,000	718,000	718,000	718,000	718,000	
		โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรให้มี คุณภาพได้มาตรฐาน		266 ราย	266 ราย	266 ราย	266 ราย	266 ราย		190,940	190,940	190,940	190,940	190,940	ศพ.
		โครงการบริหารจัดการและเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตข้าว		4 อำเภอ	4 อำเภอ	4 อำเภอ	4 อำเภอ	4 อำเภอ		1,526,000	1,526,000	1,526,000	1,526,000	1,526,000	
		โครงการรักษาระดับปริมาณและ คุณภาพข้าว ปี 63/64								50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	
		โครงการส่งเสริมการผลิตข้าว อินทรีย์		3,113 ราย	3,113 ราย	3,113 ราย	3,113 ราย	3,113 ราย		1,086,400	1,086,400	1,086,400	1,086,400	1,086,400	ศูนย์ฯ ข้าว
		ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตร(ด้านประมง)		568 ฟาร์ม	568 ฟาร์ม	568 ฟาร์ม	568 ฟาร์ม	568 ฟาร์ม		774,245	774,245	774,245	774,245	774,245	

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ	
				พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.		
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570		
		พัฒนาและบริหารจัดการ ทรัพยากรสัตว์น้ำ								416,000	416,000	416,000	416,000	416,000	ศูนย์วิจัยฯ น้ำ จืด
		โครงการบูรณาการตรวจสอบ ควบคุมสินค้าเกษตรให้เป็นไปตาม พรบ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ		82,050	82,050	82,050	82,050	82,050	เกษตรและ สหกรณ์
		โครงการพัฒนาข้าวอินทรีย์ครบ วงจรสู่ BCG		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ		26,239,500	26,239,500	26,239,500	26,239,500	26,239,500	เกษตรและ สหกรณ์
		โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตพืชอุตสาหกรรมเกษตร		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ		26,239,500.00	26,239,500.00	26,239,500.00	26,239,500.00	26,239,500.00	สำนักงาน เกษตรจังหวัด กาฬสินธุ์
		โครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ตสู่ BCG		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ		13,410,900.00	13,410,900.00	13,410,900.00	13,410,900.00	13,410,900.00	สำนักงาน เกษตรจังหวัด กาฬสินธุ์
		โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง ก้ามกรามปลอดภัย		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ		68,504,300.00	68,504,300.00	68,504,300.00	68,504,300.00	68,504,300.00	ประมงจังหวัด กาฬสินธุ์
		โครงการผลิตสินค้าประมง ปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ		2,303,200.00	2,303,200.00	2,303,200.00	2,303,200.00	2,303,200.00	ประมงจังหวัด กาฬสินธุ์

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570	
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 สร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	1.พัฒนา Smart Farmer Young Smart Farmer ยุว เกษตรกร	โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer)		400 ราย	400 ราย	400 ราย	400 ราย	400 ราย	412,000	412,000	412,000	412,000	412,000	เกษตรกรจังหวัด
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง		90 ราย	90 ราย	90 ราย	90 ราย	90 ราย	75,600	75,600	75,600	75,600	75,600	ปศุสัตว์จังหวัด
		โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer)		250 ราย	250 ราย	250 ราย	250 ราย	250 ราย	23,800	23,800	23,800	23,800	23,800	ประมงจังหวัด
		โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)		66 ราย	66 ราย	66 ราย	66 ราย	66 ราย	234,401	234,401	234,401	234,401	234,401	สปก.
		โครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง		20 ราย	20 ราย	20 ราย	20 ราย	20 ราย	65,900	65,900	65,900	65,900	65,900	ศูนย์ฯ ข้าว
		พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (smart farmer)		115 ราย	115 ราย	115 ราย	115 ราย	115 ราย	155,000	155,000	155,000	155,000	155,000	ศูนย์วิจัยฯ น้ำ จืด
	2. ส่งเสริมและพัฒนา องค์กรเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร	โครงการอาสาสมัครเกษตรกร		450 ราย	450 ราย	450 ราย	450 ราย	450 ราย	126,200	126,200	126,200	126,200	126,200	
	โครงการพัฒนาเครือข่ายงาน ส่งเสริมการเกษตร ระบบส่งเสริม การเกษตร								10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ	
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.		
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570		
		โครงการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อ พัฒนางานส่งเสริมการเกษตร (จัดสรรครั้งที่ 2)		200 ราย	200 ราย	200 ราย	200 ราย	200 ราย		131,800	131,800	131,800	131,800	131,800	เกษตรจังหวัด
		โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุง ทะเบียนเกษตรกร		145,000 ครัวเรือน	145,000 ครัวเรือน	145,000 ครัวเรือน	145,000 ครัวเรือน	145,000 ครัวเรือน		840,750	840,750	840,750	840,750	840,750	
		โครงการส่งเสริมการพัฒนา ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนใน การผลิตสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์ OTOP		360 ราย	360 ราย	360 ราย	360 ราย	360 ราย		363,500	363,500	363,500	363,500	363,500	
		โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม การผลิตด้านการเกษตร		465 ราย	465 ราย	465 ราย	465 ราย	465 ราย		205,800	205,800	205,800	205,800	205,800	
		โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียน เกษตรกร		77,100 ราย	77,100 ราย	77,100 ราย	77,100 ราย	77,100 ราย		231,300	231,300	231,300	231,300	231,300	ปศุสัตว์จังหวัด
		โครงการผลผลิตพัฒนาศักยภาพ ด้านปศุสัตว์		50 ราย	50 ราย	50 ราย	50 ราย	50 ราย		18,200	18,200	18,200	18,200	18,200	
		ธนาคารสินค้าเกษตร (ด้านการ ประมง)		2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง		19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	ประมงจังหวัด
		โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียน เกษตรกร		12,063 ฟาร์ม	12,063 ฟาร์ม	12,063 ฟาร์ม	12,063 ฟาร์ม	12,063 ฟาร์ม		20,500	20,500	20,500	20,500	20,500	

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ	
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.		
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570		
		ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ		186 แห่ง	186 แห่ง	186 แห่ง	186 แห่ง	186 แห่ง		2,259,865	2,259,865	2,259,865	2,259,865	2,259,865	
		ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพภายใต้โครงการจัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาล		4 พื้นที่	4 พื้นที่	4 พื้นที่	4 พื้นที่	4 พื้นที่		89,300	89,300	89,300	89,300	89,300	สหกรณ์ จังหวัด
		ธนาคารสินค้าเกษตร								470,000	470,000	470,000	470,000	470,000	พด.
		สร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตสินค้าด้านการเกษตร		75 ราย	75 ราย	75 ราย	75 ราย	75 ราย		1,164,285	1,164,285	1,164,285	1,164,285	1,164,285	
		โครงการจัดระเบียบการทำประมง		4 จุด	4 จุด	4 จุด	4 จุด	4 จุด		612,800	612,800	612,800	612,800	612,800	หน่วยฯ ปราบปราม ประมงน้ำจืด
		ธนาคารสินค้าเกษตร		7 ธนาคาร	7 ธนาคาร	7 ธนาคาร	7 ธนาคาร	7 ธนาคาร		361,200	361,200	361,200	361,200	361,200	ศูนย์ฯ ข้าว
		ธนาคารสินค้าเกษตร		1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง		61,000	61,000	61,000	61,000	61,000	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		โครงการเสริมสร้างการจัดการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน		2,555 ราย	2,555 ราย	2,555 ราย	2,555 ราย	2,555 ราย		193,900	193,900	193,900	193,900	193,900	

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570	
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมการ เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	1. ส่งเสริมเกษตรทฤษฎี ใหม่	เนื่องมาจากพระราชดำริ		780 ราย	780 ราย	780 ราย	780 ราย	780 ราย	291,500	291,500	291,500	291,500	291,500	จังหวัด
		โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		17/340 กลุ่ม/ราย	17/340 กลุ่ม/ราย	17/340 กลุ่ม/ราย	17/340 กลุ่ม/ราย	17/340 กลุ่ม/ราย	963,000	963,000	963,000	963,000	963,000	ปศุสัตว์ จังหวัด
		โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ		12 ครั้ง	12 ครั้ง	12 ครั้ง	12 ครั้ง	12 ครั้ง	14,000	14,000	14,000	14,000	14,000	ปศุสัตว์ จังหวัด
		โครงการลดรอยเท้าคน ปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าตาม พระปณิธาน เจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณฯ		2,000 ตัว	2,000 ตัว	2,000 ตัว	2,000 ตัว	2,000 ตัว	-	-	-	-	-	ปศุสัตว์ จังหวัด
		โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		2,173 ราย	2,173 ราย	2,173 ราย	2,173 ราย	2,173 ราย	325,950	325,950	325,950	325,950	325,950	ประมง จังหวัด
		คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราช านุเคราะห์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหา วชิราลงกร บดินทรเทพยวรางกูร		4 ครั้ง	4 ครั้ง	4 ครั้ง	4 ครั้ง	4 ครั้ง	25,100	25,100	25,100	25,100	25,100	สหกรณ์ จังหวัด
		เกษตรกรในพื้นที่โครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ		3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	92,700	92,700	92,700	92,700	92,700	สหกรณ์ จังหวัด
		สนับสนุนงานพัฒนาที่ดินเพื่อ ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		440 ราย	440 ราย	440 ราย	440 ราย	440 ราย	611,200	611,200	611,200	611,200	611,200	สถานี พัฒนาที่ดิน

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570	
		โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง		92,090	92,090	92,090	92,090	92,090	สปก.
		โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	120 ราย	120 ราย	120 ราย	120 ราย	120 ราย		60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	ศวพ.
		ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ							116,400	116,400	116,400	116,400	116,400	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		สนับสนุนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง	2,173 ราย	2,173 ราย	2,173 ราย	2,173 ราย	2,173 ราย		568,250	568,250	568,250	568,250	568,250	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด
		โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	1,314 ราย	1,314 ราย	1,314 ราย	1,314 ราย	1,314 ราย		243,840	243,840	243,840	243,840	243,840	สดส.
		โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	5 อำเภอ	5 อำเภอ	5 อำเภอ	5 อำเภอ	5 อำเภอ		500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	ศูนย์ฯ ข้าว
		โรงเรียน ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง	1 แห่ง		478,700	478,700	478,700	478,700	478,700	สหกรณ์ จังหวัด
		โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่	5 อำเภอ	5 อำเภอ	5 อำเภอ	5 อำเภอ	5 อำเภอ		107,671	107,671	107,671	107,671	107,671	เกษตรและ สหกรณ์

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570	
5. ส่งเสริมเกษตร ธรรมชาติ														
6. พัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืน	แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนา		3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	3 แห่ง	265,900	265,900	265,900	265,900	265,900	จังหวัด	
	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน		1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	470,980	470,980	470,980	470,980	470,980	สปก.	
	พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน		15 ราย	15 ราย	15 ราย	15 ราย	15 ราย	59,400	59,400	59,400	59,400	59,400	ศูนย์วิจัยฯ น้ำจืด	
	โครงการศิลปาชีพ		180 ราย	180 ราย	180 ราย	180 ราย	180 ราย	16,800	16,800	16,800	16,800	16,800	สตส.	
	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การทำ เกษตรกรรมยั่งยืน		18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	18 อำเภอ	1,301,900	1,301,900	1,301,900	1,301,900	1,301,900	เกษตรและ สหกรณ์	

5. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570	
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมการใช้ ทรัพยากร การเกษตรอย่างมี ประสิทธิภาพสมดุล และยั่งยืน	1. พัฒนาและเพิ่ม ประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำ	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		36 งาน	36 งาน	36 งาน	36 งาน	36 งาน	267,380,700	267,380,700	267,380,700	267,380,700	267,380,700	ชลประทาน
		แผนงานโครงการบูรณาการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		60 งาน	60 งาน	60 งาน	60 งาน	60 งาน	134,025,792	134,025,792	134,025,792	134,025,792	134,025,792	โครงการส่ง น้ำและ บำรุงรักษา ลำปาว
		ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต ชลประทาน		1,275 บ่อ	1,275 บ่อ	1,275 บ่อ	1,275 บ่อ	1,275 บ่อ	22,572,500	22,572,500	22,572,500	22,572,500	22,572,500	สถานี พัฒนาที่ดิน
		โครงการปรับปรุงจัดระบบน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำ ปาวระยะที่ 1		1,100 ไร่	1,100 ไร่	1,100 ไร่	1,100 ไร่	1,100 ไร่	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	จัดรูปที่ดินฯ
	2. พัฒนาและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการดิน	เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ เกษตรกร		5 ราย	5 ราย	5 ราย	5 ราย	5 ราย	25,000					
	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดิน								119,000					สถานี พัฒนาที่ดิน
	โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน		560 ไร่	560 ไร่	560 ไร่	560 ไร่	560 ไร่	560 ไร่	1,668,000	1,668,000	1,668,000	1,668,000	1,668,000	

ประเด็นการพัฒนา	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัด โครงการ	ค่าเป้าหมาย					งบประมาณ					หน่วยงาน รับผิดชอบ	
				พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.	พศ.		
				2566	2567	2568	2569	2570	2566	2567	2568	2569	2570		
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมการใช้ ทรัพยากร การเกษตรอย่างมี ประสิทธิภาพสมดุล และยั่งยืน		ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน		8,000 ไร่	8,000 ไร่	8,000 ไร่	8,000 ไร่	8,000 ไร่	6,400,000	6,400,000	6,400,000	6,400,000	6,400,000		
		บริหารจัดการดินและน้ำเขต พัฒนาที่ดินลุ่มน้ำต้นแบบ		1,700 ไร่	1,700 ไร่	1,700 ไร่	1,700 ไร่	1,700 ไร่	2,500,000	2,500,000	2,500,000	2,500,000	2,500,000		
		เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา		1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000		
		ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไข ปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร		113 ราย	113 ราย	113 ราย	113 ราย	113 ราย	362,500	362,500	362,500	362,500	362,500		สถานี พัฒนาที่ดิน
		โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)		3 ศูนย์	3 ศูนย์	3 ศูนย์	3 ศูนย์	3 ศูนย์	74,244	74,244	74,244	74,244	74,244		สปก.
		โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ เกษตรกร		150 ราย	150 ราย	150 ราย	150 ราย	150 ราย	466,567	466,567	466,567	466,567	466,567		
	3. แก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ด้านการเกษตรและ ปัญหาสิ่งแวดล้อม		โครงการส่งเสริมการหยุดการเผา ในพื้นที่การเกษตร		240 ราย	240 ราย	240 ราย	240 ราย	240 ราย	237,500	237,500	237,500	237,500	237,500	เกษตร จังหวัด
		สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร		7,000 ราย	7,000 ราย	7,000 ราย	7,000 ราย	7,000 ราย	20,100	20,100	20,100	20,100	20,100	สถานี พัฒนาที่ดิน	
		การรองรับการเปลี่ยนแปลง ภูมิอากาศและโลกร้อน		150 ไร่	150 ไร่	150 ไร่	150 ไร่	150 ไร่	274,800	274,800	274,800	274,800	274,800		

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตร
และสหกรณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

แผนงาน (เป็นโครงการภายใต้แผนงาน ตามแบบ จ.๑)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการยกระดับมาตรฐานกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต สุขेत्रอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ ๔,๓๔๑,๗๑๖ ไร่ มีพื้นที่การเกษตรประมาณ ๒,๓๒๕,๐๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๕ ของพื้นที่ทั้งหมด คราวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร จากข้อมูลการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓ มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๕๙,๐๒๑ ครัวเรือน มีสินค้าเกษตรที่สำคัญประกอบด้วย ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ไม้โคเนื้อ ปลาบิล และกุ้งก้ามกราม ทั้งนี้ด้วยสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจและความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร</p> <p>สินค้าเกษตรมีราคาตกต่ำ ถือเป็นความเสี่ยงหนึ่งของเกษตรกร ประกอบกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร รวมถึงผู้ผลิตยังขาดความรู้ทักษะและความชำนาญในการผลิต การพัฒนาคุณภาพการผลิตสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย ต้นทุนการผลิตสูง ราคามลผลผลิตตกต่ำขาดอำนาจในการต่อรอง ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนและภาระหนี้สิน</p> <p>เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จังหวัดกาฬสินธุ์ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดภายใต้โครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต (Kalasin Green Market) ซึ่งได้สนับสนุนส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง แต่การส่งเสริมยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ จึงวางแผนการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องอย่างยั่งยืนและจัดทำโครงการยกระดับมาตรฐานกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต สุขेत्रอินทรีย์ เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตให้กับเกษตรกร ส่งเสริมสนับสนุนให้ ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีในการทำการเกษตร และยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร มุ่งเน้นสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ (Product Champion) ได้แก่ พืชผัก ไม้ผล สมุนไพร รวมถึงพืชเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งเป็นพืชทางเลือกของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีศักยภาพในการผลิตในพื้นที่หลายอำเภอ โดยใช้ตลาดนำการผลิต และสร้างกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ มุ่งหวังให้เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีคิดในการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ ช่วยลดต้นทุนการผลิต สร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกร สร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจของจังหวัด</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตและคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ๒. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตภัณท์มวลรวมจังหวัดด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์
๖. กิจกรรมหลัก	ยกระดับมาตรฐานกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต สุเกษตรอินทรีย์
กิจกรรมย่อยที่ ๑	พัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผัก มาตรฐานอาหารปลอดภัย
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนากาฬสินธุ์การผลิตพืชผัก ด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร ๑.๒ พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านการผลิตพืชผักปลอดภัย ๑.๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรมืออาชีพ ด้านการผลิตพืชปลอดภัย ขยายผลการพัฒนาสู่ชุมชน ๑.๔ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยและพัฒนากาฬสินธุ์การแปรรูปสินค้าเกษตร ๑.๕ พัฒนาแปลงต้นแบบด้านการผลิตพืชผักปลอดภัยมูลค่าสูงในพื้นที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑.๖ กลุ่มต้นแบบการใช้ปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติ ๑.๗ การตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (พืชผัก / สมุนไพร) ๑.๘ พัฒนายกระดับ Smart Farmer/Smart OTOP/Smart SMEs สู่ตลาดสากล แบบครบวงจร ๑.๘.๑ อบรมพัฒนายกระดับ Smart Farmer/Smart OTOP/ Smart SMEs เข้าสู่มาตรฐาน GMP สู่ตลาดสากล แบบครบวงจร ๑.๘.๒ อบรมพัฒนาโรงคัดบรรจุผักผลไม้สดและฉลากให้ผ่านมาตรฐาน อย. ๑.๘.๓ ตรวจประเมินมาตรฐานสถานที่ผลิตอาหารแปรรูปและโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด ๑.๘.๔ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศระบบ Smart Tech สำหรับ Smart Farmer/Smart OTOP/Smart SMEs จังหวัดกาฬสินธุ์ ๑.๙ พัฒนาระบบบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑.๑๐ ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร ๑๕,๖๐๑,๘๐๐ บาท ๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ ๓) สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์ ๔) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ ๕) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๒</p> <p>งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>พัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ผล สู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย</p> <p>๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนากการผลิตไม้ผล ด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร</p> <p>๒.๒ ส่งเสริมการปลูกไม้ผลหลังบ้าน</p> <p>ส่งเสริมการจัดการศัตรูไม้ผลแบบผสมผสาน</p> <p>๒.๓ ศึกษาดูงานการผลิตไม้ผลเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่มเกษตรกร (๓ วัน ๒ คืน)</p> <p>๒.๔ แปลงต้นแบบไม้ผลแปลงใหญ่ในพื้นที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป็อย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>๒.๕ การตรวจรับรองมาตรฐาน GAP (ไม้ผล)</p> <p>๒.๖ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์</p> <p>๒.๗ ติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ</p> <p>๔๓,๐๗๒,๕๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๓</p> <p>งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>พัฒนาศักยภาพการผลิตสมุนไพร สู่สากล</p> <p>๓.๑ พัฒนาระดับเพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทยสู่สากลแบบครบวงจร</p> <p>๓.๑.๑ ประชุมคณะกรรมการเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓.๑.๒ จัดซื้อสมุนไพรชิง กระชาย ฟ้าทะลายโจร</p> <p>๓.๑.๓ อบรมเกษตรกรปลูกพืชสมุนไพรแบบอินทรีย์ หลักสูตร ๕ วัน</p> <p>๓.๑.๔ อบรมและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการแปรรูปสมุนไพร หลักสูตร ๒ วัน</p> <p>๓.๑.๕ การตรวจวิเคราะห์สาระสำคัญ</p> <p>๓.๑.๖ แปรรูปสมุนไพรชิง กระชาย ฟ้าทะลายโจร</p> <p>๓.๑.๗ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ สร้าง Product of Kalasin ผลิตภัณฑ์ไร้สารพิษ</p> <p>๓.๑.๘ การจัดทำบรรจุภัณฑ์ สร้าง Product of Kalasin ผลิตภัณฑ์ไร้สารพิษ</p> <p>๓.๑.๙ การสร้างช่องทางการจำหน่าย การจับคู่ธุรกิจระหว่างกลุ่มปลูกสมุนไพรกับโรงงานผลิตยาสมุนไพรและแหล่งแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร หลักสูตร ๒ วัน</p> <p>๓.๒ พัฒนาศูนย์เรียนรู้กลุ่มแปลงใหญ่สมุนไพร สร้างความมั่นคงฐานรากการผลิต</p> <p>๓.๓ แปลงต้นแบบส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรในพื้นที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป็อย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>๓,๑๘๐,๗๐๐ บาท</p> <p>๑) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ ๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมย่อยที่ ๔	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชปลอดภัย
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๔.๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผัก / สมุนไพร ๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตไม้ผล ๔.๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการใช้ระบบน้ำเพื่อการเกษตร ๔.๔ แก้มลิงบ้านกุดขอนแก่น ต.กุงเก่า อ.ท่าคันโท จ.กาฬสินธุ์ ๕๕,๒๓๕,๒๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ โครงการชลประทานกาฬสินธุ์
กิจกรรมย่อยที่ ๕	ประชาสัมพันธ์โครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๕.๑ งานประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ๕.๒ ผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการกาฬสินธุ์กรีนมาร์เก็ต ๕.๒.๑ ผลิตสื่อบอร์ดประชาสัมพันธ์ ๕.๒.๒ ผลิตสื่อบอร์ดประชาสัมพันธ์ (สปอตโฆษณา) ๕.๒.๓ นำสื่อมวลชนลงพื้นที่เกษตรอินทรีย์ต้นแบบ Kalasin green market ๒,๖๓๑,๓๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์
กิจกรรมย่อยที่ ๖	อำนวยการติดตามโครงการ และติดตามผลการดำเนินงาน
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๖.๑ อำนวยการติดตามโครงการ ๖.๒ ติดตามผลการดำเนินงาน ๑๕๙,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ ๓) สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์ ๔) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ๕) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ ๖) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ ๗) โครงการชลประทานกาฬสินธุ์ ๘) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ๙) สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ๑๐) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์
๘. ระยะเวลาในการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - เดือนกันยายน ๒๕๖๖)

หัวข้อ	รายละเอียด
ดำเนินงาน	
๙. งบประมาณ	จำนวน ๑๑๗,๘๗๔,๔๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสิบเจ็ดล้านแปดแสนเจ็ดหมื่นสี่พันสี่ร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. มีปริมาณสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น ๒. สามารถพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. รายได้ภาคการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น ๒. เพิ่มปริมาณและคุณภาพอาหารปลอดภัยของจังหวัด

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

แผนงาน (เป็นโครงการภายใต้แผนงาน ตามแบบ จ.๑)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ข้าวเป็นพืชอาหารหลักและเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่ทำรายได้ในอันดับต้นๆ ของประเทศ โดยแต่ละปีทำรายได้ให้กับประเทศปีละประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่ในสถานการณ์การปัจจุบันการส่งออกข้าวมีภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ประกอบกับหลายประเทศโดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียมีศักยภาพในการผลิตข้าวที่สูงขึ้น ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าประเทศไทยทำให้ส่งผลกระทบต่อราคาการจำหน่ายข้าวไปยังต่างประเทศของไทยที่มีราคาแพงกว่าประเทศอื่นๆ ในระดับคุณภาพที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีการพัฒนาระบบมาตรฐานการผลิตข้าวและเทคโนโลยีการผลิตที่ก้าวหน้ากว่าประเทศอื่นในการผลิตข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยและประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงเข้าสู่สังคมของการเป็นผู้สูงอายุซึ่งต้องหันมาดูแลสุขภาพ ใส่ใจกับการรับประทานอาหารปลอดภัยมากยิ่งขึ้น การผลิตข้าวตามข้อกำหนดมาตรฐานข้าวอินทรีย์และได้รับการรับรองมาตรฐานจึงสามารถตอบสนองผู้บริโภคในกลุ่มนี้ได้ ซึ่งนับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันจังหวัดกาฬสินธุ์ปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ในระบบมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.๕๐๐๐ เล่ม ๔ ปี ๒๕๕๓) โดยกรมการค้าข้าว จำนวน ๑๙,๐๐๐ ไร่ นอกจากนี้การผลิตข้าวอินทรีย์ยังเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมให้มีความสมดุล ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมาะกับการอยู่อาศัย และลดการถูกกีดกันทางการค้าของประเทศต่างๆ ที่ใส่ใจสุขภาพแวดล้อม ซึ่งทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกข้าวอินทรีย์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้มากขึ้น</p> <p>จากแนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ด้านเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เน้นสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน โดยเน้นการพัฒนาแบบ Area-based Approach ในภารกิจแปลงใหญ่ ศูนย์ข้าวชุมชน และศูนย์ ศพก. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่อื่น ๆ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการภาคการเกษตร ประกอบกับสถานการณ์ภัยแล้งที่รุนแรงในสภาวะปัจจุบัน ทำให้เกษตรกรขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำเกษตร การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ที่ดินให้กับเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้าเกษตร จำเป็นต้องมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดฤดูกาล เพาะปลูกหรือบรรเทาความเดือดร้อนในช่วงฤดูแล้ง การสนับสนุนเกษตรกรให้มีสระน้ำในไร่นา เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ภาครัฐพึงสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความความมั่นคงทางอาหาร</p> <p>นอกจากนี้ สถานการณ์ COVID-๑๙ ส่งผลกระทบต่อภาคแรงงานและภาคการเกษตร โดยเฉพาะมีแรงงานที่เป็นลูกหลานเกษตรกรได้กลับคืนถิ่นสู่ภาคการเกษตรจำนวนมาก การที่ภาครัฐสนับสนุนแหล่งน้ำให้เกษตรกรรายครัวเรือนจะเป็นขวัญกำลังใจให้กับเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรและสร้างแรงจูงใจให้กับลูกหลานเกษตรกรที่สนใจจะกลับบ้านเพื่อร่วมสร้างอาชีพสร้างรายได้กับครอบครัว</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑) เพื่อผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน</p> <p>๒) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ข้าวชุมชนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดี</p> <p>๓) สร้างความมั่นคงของอาชีพเกษตรกรในระดับครัวเรือน</p> <p>๔) เตรียมการรองรับแรงงานคืนถิ่นสู่ภาคการเกษตร</p> <p>๕) เพื่อบริหารจัดการน้ำให้มีปริมาณที่เพียงพอ</p> <p>๖) เพื่อลดปัญหาการเผาตอซังข้าวในไร่นาที่เป็นสาเหตุฝุ่น PM ๒.๕</p>
<p>๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>๑. สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ได้ ๔ แห่ง มีเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดี ๔๐๐ ตัน</p> <p>๒. เครื่องขยายแปลงนาปลอดการเผาเพิ่มขึ้น ๔ อำเภอ</p>
<p>๕. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>อ.เขาวง อ.กุฉินารายณ์ อ.นาคู อ.ห้วยผึ้ง อ.กมลาไสย อ.เมืองกาฬสินธุ์ อ.ฆ้องชัย อ.ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์</p>
<p>๖. กิจกรรมหลัก</p>	<p>เสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๑</p>	<p>ส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพ</p>
<p>งบประมาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๑๗๗,๘๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๒</p>	<p>การเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ของศูนย์ข้าวชุมชน</p>
<p>งบประมาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๒.๑ การเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดี</p> <p>๒.๒ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ศูนย์ข้าวชุมชน</p> <p>๒.๓ การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดี</p> <p>๓,๖๕๙,๐๐๐ บาท ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๓</p>	<p>แปลงนาร่องปลอดการเผา</p>
	<p>๓.๑ เตรียมแปลงและปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรแปลงนาร่องปลอดการเผาทั้งฤดูกาล</p> <p>๓.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างส่วนราชการและเกษตรกร</p> <p>๓.๓ ลงแขกเกี่ยวข้าวแปลงนาร่องปลอดการเผา</p> <p>๓.๔ เสริมทักษะอาชีพทางการเกษตร</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๓.๔.๑ การเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังบกเพื่อเสริมรายได้ ๓.๔.๒ สอนแนะนำการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ๓.๔.๓ การพัฒนาส่งเสริมแปลงนาสาธิตด้วยนวัตกรรมดำนาด้วยกล้า ต้นเดียว ๓.๔.๔ ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพ ๓.๔.๕ การส่งเสริมการปลูกและการควบคุมแมลงศัตรูพืช ๓.๔.๖ การปลูกพืชอายุสั้นเพื่อเสริมรายได้ ๓.๔.๗ ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ๓.๔.๘ การปรับปรุงบำรุงดิน ๓.๕ อำนวยการ ติดตาม และประเมินผลโครงการ ๘๑๒,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๔</p>	<p>บริหารจัดการน้ำ</p>
<p>งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๔.๑ อาคารบังคับน้ำลำห้วยจาน บ้านบ่อแก้ว ตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานกาฬสินธุ์</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๕</p>	<p>พัฒนาแปรรูปข้าวอินทรีย์</p>
<p>งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๕.๑ พัฒนาโรงสีข้าวชุมชนเกษตรอินทรีย์ ๕.๒ การสร้างต้นแบบศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตข้าวอินทรีย์และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารครบวงจรเพื่อการส่งเสริม ยกระดับและสร้างมูลค่าเพิ่ม ๕.๒.๑ การสร้างต้นแบบศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมครบวงจร ด้านการผลิตข้าวอินทรีย์ ๕.๒.๒ การสร้างต้นแบบศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมครบวงจร ด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ๕.๒.๓ การผลิตข้าวโภชนาการสูงเป็นผลิตภัณฑ์แยม เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการต่อยอดเชิงพาณิชย์ ๒,๖๓๑,๓๐๐ บาท มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์ ๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ ๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ๔) สถานีพัฒนาที่ดินกาฬสินธุ์ ๕) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กาฬสินธุ์ ๖) โครงการชลประทานกาฬสินธุ์ ๗) สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ๘) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์ ๙) มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ๑๐) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - เดือนกันยายน ๒๕๖๖)
๙. งบประมาณ	จำนวน ๒๔,๑๓๘,๔๐๐ บาท (ยี่สิบสี่ล้านหนึ่งแสนสามหมื่นแปดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับความรู้จากการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ และสามารถกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดี ภายในชุมชน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ๒. เกษตรกรมีรายได้เสริมและสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการเพิ่มทักษะการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่ได้รับการส่งเสริม
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ศูนย์ข้าวชุมชนมีความเข้มแข็งในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดีไว้ใช้เอง สามารถกระจายเมล็ดพันธุ์ดีให้พื้นที่ใกล้เคียงได้เพียงพอต่อความต้องการ และสามารถชักชวนข้าวชุมชน มีความรู้และแนวทางในการพัฒนาการผลิตและการตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์คุณภาพดี และการบริหารจัดการองค์กรศูนย์ข้าวชุมชนให้มีประสิทธิภาพ

การจัดทำแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการภายใต้งบประมาณของจังหวัด
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

แผนงาน (เป็นโครงการภายใต้แผนงาน ตามแบบ จ.๑)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมเลี้ยงกึ่งก้ามกรามปลอดภัย
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศโดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยภาคการเกษตรอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์การพัฒนา ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เป้าหมายการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “พัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจน สู่เป้าหมายการพึ่งพาตนเอง” การเพิ่มศักยภาพการผลิตไปสู่มาตรฐาน อินทรีย์และอาหารปลอดภัย การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง</p> <p>แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ วิสัยทัศน์ “นวัตกรรม ระบบราง อุตสาหกรรมการเกษตร เชื่อมโยงการบริการ การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์” การพัฒนาศักยภาพการผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน</p> <p>แผนพัฒนาจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “มั่งคั่ง ด้วยเกษตรปลอดภัย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” การพัฒนาศักยภาพที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรและส่งเสริมให้เกษตรกรดั้งเดิมพัฒนาสู่เกษตรสมัยใหม่รองรับกิจกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย</p> <p>กึ่งก้ามกรามเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่เกษตรกรให้ความสนใจในการเลี้ยงเป็นอาชีพ แต่ในการเลี้ยงโดยทั่วไปของเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์จะได้กึ่งขนาด ๒๕ - ๓๐ ตัวต่อกิโลกรัม ใช้ระยะเวลาการเลี้ยง ๔ - ๕ เดือน ได้กึ่งขนาดเล็กและผลผลิตต่อไร่ต่ำเฉลี่ย ๑๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาขายอยู่ที่ ๒๕๐ - ๒๘๐ บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรได้กำไรน้อย โดยทั่วไปเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจการเลี้ยงกึ่งก้ามกราม ไม่มีการจัดการฟาร์มที่ถูกต้อง ทำให้ประสบปัญหาในการเลี้ยง ต้นทุนการเลี้ยงสูงขึ้น ผลผลิตต่ำลง และมีรายได้ลดลง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>จึงต้องมีการพัฒนาความรู้เกษตรกรให้เข้าใจการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามและการจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อเพิ่มผลผลิต ผลิตกุ้งก้ามกรามขนาดใหญ่ขึ้นและสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น</p> <p>ส่วนการเพิ่มผลผลิตกุ้งก้ามกรามในอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งกุ้งก้ามกรามสามารถเจริญเติบโตได้ดี ทำให้เกษตรกรสามารถจับกุ้งก้ามกรามมาบริโภคและจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ขนาดตั้งแต่ ๕-๑๐ ตัว/กิโลกรัม ขายในราคา กิโลกรัมละ ๕๐๐-๖๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท (คิดที่อัตราการรอดร้อยละ ๒ ในจำนวนกุ้งที่ปล่อย ๓,๕๐๐,๐๐๐ ตัว ในการเจริญเติบโต ๑ ปี) เพราะมีอาหารอุดมสมบูรณ์และพื้นที่เขื่อนลำปาวมีพื้นที่กว่า ๒๘๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งหน่วยงานกรมประมงในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อจำกัด มีศักยภาพในการผลิตกุ้งก้ามกรามได้ในปริมาณที่น้อย จึงไม่เพียงพอในการปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จึงขอของบจังหวัดเพื่อจัดซื้อกุ้งก้ามกรามปล่อยในเขื่อนลำปาวกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารตามธรรมชาติที่มีประโยชน์ต่อประชาชนที่อยู่รอบเขื่อนลำปาวและอีกหลายจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแหล่งสร้างรายได้จากการทำการประมงที่มีมูลค่าหลายล้านบาทต่อปี</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างอาหาร ให้เกษตรกรประมงในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตประมงในแหล่งน้ำและลดรายจ่ายให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร ๓. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงที่ถูกต้องสู่ลักษณะให้กับชุมชนและกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๔. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองของชุมชน
<p>๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกร จำนวน ๑,๐๐๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔,๙๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี ทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐ ๒. กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๘ กลุ่ม ๔๕๐ ราย สามารถเพาะพันธุ์ลูกปลาได้ เฉลี่ยกลุ่มละ ๕๐๐,๐๐๐ ตัว ปล่อยสู่แหล่งน้ำ ๓. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๑,๑๕๐ ไร่
<p>๕. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>พื้นที่อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอห้วยเม็ก อำเภอหนองกุงศรี อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอดงคำโนโห จังหวัดกาฬสินธุ์</p>
<p>๖. กิจกรรมหลัก</p>	<p>ส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามปลอดภัย</p>
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๑</p>	<p>อบรมเสริมสร้างความรู้ สร้างเครือข่าย สร้างกลุ่ม เพื่อการพัฒนาการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม และติดตาม ให้คำแนะนำ</p>
<p>งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๘๘,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมย่อยที่ ๒	ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกึ่งก้ามกราม สนับสนุนปัจจัยการผลิต
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑,๑๒๐,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์
กิจกรรมย่อยที่ ๓	การเพิ่มผลผลิตกึ่งก้ามกรามในอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์
กิจกรรมย่อยที่ ๔	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนสมบูรณ์ ต.หัวหิน อ.ห้วยเม็ก จ.กาฬสินธุ์
งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานกาฬสินธุ์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑) สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ ๒) โครงการชลประทานกาฬสินธุ์
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - เดือนกันยายน ๒๕๖๖)
๙. งบประมาณ	๔๒,๔๐๘,๐๐๐ บาท (สี่สิบสองล้านสี่แสนแปดหมื่นพันสามร้อยบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเลี้ยงกึ่งก้ามกรามจำนวน ๑๐๐ ราย มีผลผลิตสัตว์น้ำสูงขึ้น รักษา มาตรฐานฟาร์มอาหารปลอดภัยถูกต้องตามหลักวิชาการ เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคง เพิ่มปริมาณ สัตว์น้ำที่เป็นอาหารปลอดภัยแก่ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ ๒. ปริมาณสัตว์น้ำในเขื่อนลำปาวเพิ่มมากขึ้น ชาวประมงรอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวจำนวน ๕๔๑ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น ๓. เกษตรกรในพื้นที่โครงการมีผลผลิตทางการประมงที่สูงขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกร นำความรู้ที่ได้จากการอบรมการเลี้ยงกึ่งก้ามกรามปลอดภัย และได้รับมอบปัจจัยการผลิตนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง และยกระดับการผลิตกึ่งก้ามกรามจากแหล่งน้ำ ซึ่งกึ่งก้ามกรามจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีความปลอดภัย มีมูลค่าสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด ผลผลิตกึ่งก้ามกรามที่ได้ขายในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์และใกล้เคียง เป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร ส่งเสริมให้กินกึ่งก้ามกรามกาฬสินธุ์มากขึ้น

ภาคผนวก

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ภายใต้แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

๑. โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทานสู่ภัยแล้ง

- **สาระสำคัญ** ความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ยังขาดแคลนน้ำอยู่และเป็นปัญหาความมั่นคงทางสังคม จำเป็นต้องมีแนวทางโครงการรองรับต่อการทำเกษตรยังชีพในพื้นที่นอกเขตชลประทานในรูปแบบต่างๆ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำ การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่และการเติมน้ำ การสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร การขุดสระน้ำในไร่ และการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยต้องจัดทำเป็นแผนบูรณาการ ๕ ปี จะเน้นดำเนินการในพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area base) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีศักยภาพพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำหน้าแล้ง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงและการปฏิรูป
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการสร้างระบบส่งน้ำที่ครอบคลุมและทั่วถึงพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำตลอดจนส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้น้ำ และผลิตภาพของน้ำเพื่อการเกษตร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบกรสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการและการตลาด มีทักษะความรู้ ความสามารถในด้านบัญชี การผลิต การควบคุมต้นทุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๒. แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยอาศัยการใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์และเรื่องราวของสินค้าในแต่ละชุมชนหรือพื้นที่ รวมถึงการใช้จุดเด่นของสินค้าเกษตรพื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย การสร้างความ

แตกต่างของสินค้าเกษตร การรับรองขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์ประจำถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค นำไปสู่การผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนการพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การส่งเสริมอาชีพและเพิ่มมูลค่า และการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดของแต่ละพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย

๓. แผนงานพัฒนาโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

- **สาระสำคัญ** พัฒนาและขยายตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงเครื่องมือในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไปถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมชุมชนในการพัฒนาพื้นที่หรือนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ รวมถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละพื้นที่
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔. แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนระบบการตรวจสอบ และระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข

๕. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย

- **สาระสำคัญ** เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดสายการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๖. แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- **สาระสำคัญ** พัฒนาต่อยอดการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และกำกับดูแลให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อันเป็นที่ยอมรับ ควบคู่กับการส่งเสริมด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการตรวจติดตาม ตรวจรับรองฟาร์มที่ผ่านการรับรองระบบฯ และเพิ่มจำนวนฟาร์ม พื้นที่ใหม่ให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ควบคู่กับส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านและยกระดับเกษตรกรเข้าสู่ระบบ

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล ตลอดจนกำหนดมาตรการสนับสนุนจูงใจ และการสนับสนุน
กลไกทางการตลาดที่เอื้อต่อการปรับระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๗. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยประยุกต์ใช้ องค์ความรู้และนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่คำนึงถึงระบบนิเวศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ รวมทั้งการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพโดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙. แผนงานส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และยกระดับ

ไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

- **สาระสำคัญ** ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือชุมชน ที่จะใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในการแปรรูปสร้างมูลค่าไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพเฉพาะ รวมถึงต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง โดยการพัฒนาส่งเสริมผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม การแปรรูปส่งเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๐. แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้มีกลไกสนับสนุนและผลักดันการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจแบบครบวงจรได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนไปสู่การเป็นธุรกิจหรือวิสาหกิจเพื่อชุมชน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๑. แผนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- **สาระสำคัญ** วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ตลอดจนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากระบวนการผลิตและการแปรรูปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการวิจัยพัฒนาสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันและรับมือกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๒. แผนงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** ยกระดับคุณภาพมาตรฐานและการยอมรับของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งต้องมีการพัฒนาทั้งตัวมาตรฐาน กระบวนการตรวจรับรอง และการตรวจสอบย้อนกลับให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิต โดยสนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนพัฒนาระบบกระบวนการรับรองให้มีความรวดเร็ว และระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบที่ต้นทาง
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๓. แผนงานส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เข้าถึงช่องทางการตลาดในระดับต่าง ๆ ผ่านการประชาสัมพันธ์ การแสดงสินค้า ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงตลาดโดยตรงกับผู้บริโภค
  - **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
-

